БАРЛЫҚ ЕЛДЕРДІҢ ПРОЛЕТАРЛАРЫ, БІРІГІҢДЕР!

Ленин туы

ҚКП СОЛТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН ОБЛЫСТЫҚ КОМИТЕТІНІҢ, ЕҢБЕКШІЛЕР ДЕПУТАТТАРЫНЫҢ ОБЛЫСТЫҚ СОВЕТІНІҢ және ҚКП ПЕТРОПАВЛ ҚАЛАЛЫҚ КОМИТЕТІНІҢ ГАЗЕТІ

№ 197-198 (9259-9260) | 1953 жылғы 30 сентябрь Сәрсенбі | Шығуына 34 жыл жеке саны 20 тыйын.

МОСКВА, КРЕМЛЬ

ССРО Министрлер Советінің Председателі
Г. М. МАЛЕНКОВ жолдасқа

Құрметті Председатель жолдас!

Ұлы Совет Одағының жерінен шығарда, біздің делегациямызға жасаған қамқорлығы және меймандостығы үшін Совет Үкметіне және Сіздің өзіңізге шын жүректен зор алғыс айтуға рұқсат етіңіз.

Москвада біздің екі Үкметіміздің арасында болған келіссөздердің біздің екі халқымыздың арасында достық қарым- қатынасты мұнан былай да нығайта беру ісіне, біздің халық шаруашылығымызды тез қалпына келтіру және дамыту, Кореядағы бейбітшілікпен реттеу ісіне жаңа үлес қосатындығында күмән жоқ.

Сіздің сау-сәламат болып, мұнан былай да жемісті еңбек етуіңізді тілеймін.

Корей Халық- Демократиялық Республикасы Министрлер Кабинетінің Председателі КИМ ИР СЕН.

Чита қаласы, 28 сентябрь 1953 жыл.

ССРО Министрлер Советі мен СОКП Орталық Комитетінде

Елімізде мал шаруашылығын онан әрі өркендету және колхозшылар, жұмысшылар мен қызметшілер шаруашылықтарының мемлекетке мал шаруашылығы өнімдерін міндетті тапсыру нормаларын кеміту шаралары туралы

ССРО Министрлер Советі мен СОКП Орталық Комитеті ет, сүт, жүн, жұмыртқа, тері және басқа мал шаруашылығы өнімдерін өндірудің қол жеткен дәрежесі халықтың бұл өнімдер жөніндегі, ал жеңіл өнеркәсіптің шикі зат жөніндегі өскен талаптарын қанағаттандырмай отырғанын атап көрсетеді. Бүкіл халық шаруашылығының мүдделері малдың санын онан әрі көбейтіп, оның өнімділігін едәуір арттыруды қатты талап етіп отыр.

Бірақ, бұл көрсетілген міндетті ойдағыдай орындауға ауыл шаруашылығының осы маңызды саласындағы ірі кемшіліктер кедергі болып келеді.

Соңғы жылдарда сыйырдың саны өте баяу өсуде, ал 1952 жылы сыйыр малының жалпы санының 2,2 миллион бас азаюына жол берілді. Әсіресе төлдейтін малды өсіру ісінің жайы қанағаттанғысыз. Сыйырдың саны соғысқа дейінгі дәрежеге әлі жеткен жоқ, ал 1952 жылы тіпті 550 мың бас азайып кетті.

Колхоздар мен совхоздардың сыйыр малындағы сауын сыйырдың үлес салмағының төмен болуы сүттің жалпы өнімін арттыруға және сыйырды төлі есебінен ұдайы өсіру арқылы қоғамдық сыйырды көбейтуге елеулі кедергі болып табылады. Құс шаруашылығы да қанағаттанғысыз өркендетіліп отыр.

Малдың өлім-жітімінен колхоздар жыл сайын үлкен шығынға ұшырап, өнім малының қысыр қалуы салдарынан төлді едәуір мөлшерде аз алып жүр. Мал мен құстың санын көбейтудің мемлекеттік жоспарлары жылдан-жылға орындалмай келеді.

Малды азықтандырудың және күтудің нашар болуы салдарынан мал шаруашылығының өнімділігі әлі де өте төмен болып отыр, сонымен бірге соңғы уақытта колхоздарда сүт сауудың, жүн қырқудың және мал шаруашылығы жөніндегі басқа да бірқатар сапа көрсеткіштердің кемігендігі байқалды.

Мал шаруашылығын өркендетудегі қо-

...пен, төбеге жабатын материалмен және кірпішпен жабдықтау ісі нашар ұйымдастырылған. Орталық тұтынушылар кооперациясының одағы мал қораларын салу үшін колхоздарға құрылыс материалдарын (бөрене, тақтай, шеге, шифер, тағы басқаларын) жеткізу және сату жөнінде өзіне жүктелген міндеттерді қанағаттанғысыз орындап отыр, ал ССРО Ағаш және қағаз өнеркәсіп министрлігі колхоздарға сату үшін сапасы нашар ағаш материалдарын бөледі, колхоздар жергілікті және кооперативтік өнеркәсіп тарапынан кірпішпен, черепицамен қамтамасыз етілмейді.

Соңғы жылдарда қоғамдық мал шаруашылығын өркендетуде, әсіресе Қазақ ССР-інің, Қырғыз ССР-інің, Калинин, Калуга, Кострома, Новгород, Вологда, Смоленск, Киров, Новосибирь және Воронеж облыстарының колхоздары мен совхоздарында елеулі кемшіліктер болды, бұларда совет, партия және ауылшаруашылық органдары тарапынан шаруашылықтың осы аса маңызды саласын өркендетуге басшылықтың қанағаттанғысыз болуы салдарынан мал санын көбейту, оның өнімділігін арттыру жөніндегі мемлекеттік жоспарлар орындалмай, малдың өлім-жітімінен үлкен шығынға жол беріліп келеді.

Еттің, майдың, сүттің, жұмыртқаның қазіргі дайындау бағалары колхоздар мен колхозшылардың қоғамдық мал шаруашылығын өркендетуде қажетті ынталылығын тудырмады.

Мал шаруашылығын өркендетудегі осы елеулі кемшіліктердің бәрі, сонымен қатар, ССРО Ауыл шаруашылығы және дайындау министрлігі мен оның жергілікті органдарының ауыл шаруашылығының осы аса маңызды саласын өркендетуге қанағаттанғысыз басшылық етіп отырғандығының салдары болып табылады. Машина-трактор станциялары жемшөп өндіруді арттыруда және фермалардағы еңбекті көп тілейтін жұмыстарды механикаландыруда колхоздарға қажетті көмек көр-

...

Колхоздарда 1955 жылғы 1 октябрьге, жеке аймақтардың ерекшеліктерін еске ала отырып, дәнді дақылдар егісінің әрбір 100 гектарына кемінде 100 — 200 бас мекиен тауығы бар құс фермаларының болуы қажет деп саналсын.

Далалық аудандардың колхоздарында күркетауық саны барынша көбейтілсін, ал шалғын-жайылым жерлері мен тоғандары бар колхоздарда, тауықпен бірге, қаз бен үйрек өсірілсін, бұлар екі тауық үшін бір үйрек және төрт тауық үшін бір күркетауық немесе бір қаз есебімен мекиен тауық санының жоғарыда көрсетілген нормасын орындауға есептелсін.

Колхоздар мен совхоздарда тоғанды балық шаруашылығы барынша өркендетілсін.

Колхоздарда малдың өнімділігі жөнінде мынадай тапсырмалар белгіленсін (1953 жылғы 1 октябрьден 1954 жылғы 1 октябрьге дейін): бір сыйырдан сауылатын сүт орта есеппен кемінде 1400 килограмм болсын; биязы жүнді бір қойдан кемінде 4,7 килограмм, жартылай биязы жүнді бір қойдан кемінде 3,6 килограмм, жартылай қылшық жүнді бір қойдан кемінде 3,1 килограмм және қылшық жүнді бір қойдан кемінде 2,2 килограмм жүн қырқылсын; кемінде 4,8 миллион бас сыйыр малының, кемінде 7 миллион бас қой мен ешкінің семіртіліп, бордақылануы және кемінде 7 миллион бас шошқаның бордақылануы қамтамасыз етілсін.

2. Колхоздар мен совхоздарда мал шаруашылығын өркендетуге неғұрлым қолайлы жағдайлар жасау, қолдағы жемшөппен қораларды жақсы пайдалану, сонымен қатар, мемлекетке жазда семіртіліп, өсіп жетілгеннен кейін семірген мал тапсыру және сату мақсатымен мал санын көбейту, оның өнімділігін арттыру және мал шаруашылығын өркендету жоспарының басқа көрсеткіштері жөніндегі тапсырмаларды жоспарлау және олардың орындалуын есепке алу жұмысы әрбір жылдың 1 октябріне жүргізілетін болып

...

сыз ету үшін қашарлар мен бір жылдан асқан ұрғашы бұзаулар өсіру жөнінде аудандар мен колхоздарға тапсырмалар беру міндеттелсін.

5. Қазіргі уақытта механикаландырудың өсуіне байланысты жылқы өзінің ауыл шаруашылығындағы маңызын жойды деп есептейтін жеке басшылардың жылқы шаруашылығына көзқарасы, теріс болғандықтан, айыпталсын, өйткені тіпті комплексті механикаландыру іске асырылғанның өзінде көптеген ауылшаруашылық және транспорт жұмыстарын, сонымен қатар, колхозшылардың жеке басының қажетін өтеу жөніндегі жұмыстарды көлік күшімен орындау анағұрлым тиімді.

Жылқы шаруашылығын өркендетудегі басты міндет жылқының сапасын жақсарту болып табылады деп есептеп, бұдан былай халықшаруашылық жоспарларында облыстарға, өлкелерге және республикаларға жылқы санын көбейту жөнінде тапсырмалар белгілеудің қажеті жоқ деп танылсын.

Республикалардың Министрлер Советтеріне, облыстық атқару комитеттеріне және өлкелік атқару комитеттеріне, 1954 жылдан бастап, колхоздардың жұмыс көлігі жөніндегі қажетін еске ала отырып, аудандар мен колхоздарға жылқыны көбейту жөнінде тапсырмалар белгілеуге право берілсін.

ССРО Халық Комиссарлары Советі мен БК(б)П Орталық Комитетінің жылқыны бракқа шығару тәртібі туралы 1942 жылғы 11 марттағы № 327 қаулысының 32 пункті бұзылсын, ССРО Ауыл шаруашылығы және дайындау министрлігіне жылқыны бракқа шығару жөніндегі қолданылып жүрген барлық нұсқаулар мен жарлықтарды қайта қарау міндеттелсін.

6. 1954 жылдан бастап, халықшаруашылық жоспарларында облыстарға, өлкелерге және республикаларға өгіз, санын көбейту жөнінде колхоздарға жеке тапсырмалар белгіленбесін.

7. Инкубатор-құс өсіру станциялары...

...

рындағы бос жерлерден, мемлекеттік орман қорының жерлерінен, темір жолдар мен тас жолдардың оқшауланған өңірінен, қалалардың, жұмысшы және дача поселкелерінің жерлерінен жайылыммен, шабындықпен қамтамасыз ету міндеттелсін.

Мұндай бос жерлер жеткіліксіз болған жағдайда, колхоздарға мүше емес, бірақ, колхоз өндірісін қамтуға байланысты ауыл шаруашылығының мамандарына, мұғалімдерге, медицина қызметкерлеріне және басқа қызметкерлерге, колхоздың келісуі бойынша, колхоздардың жайылымдар мен суаттарды күтіп ұстау жөніндегі шығындарын ақтайтындай мөлшерде, бірақ, бір сыйыр үшін бір маусымда 150 сомнан аспайтын ақы төлеп, өз малдарын бағу үшін колхоздың жайылым жерін пайдалануына рұқсат ету колхоздарға ұсынылсын.

10. ССРО Ауыл шаруашылығы және дайындау министрлігіне, ССРО Совхоздар министрлігіне, республикалардың Министрлер Советтеріне, облыстық атқару комитеттеріне және өлкелік атқару комитеттеріне колхоздардың, совхоздардың мал шаруашылығын және колхозшылардың, жұмысшылар мен қызметшілердің өз меншігіндегі малдарын малдәрігерлік жағынан қамту ісін жақсарту, сонымен қатар мал шаруашылығында профилактикалық малдәрігерлік-санитарлық және емдеу шараларын жүргізу міндеттелсін.

Малдәрігерлік мекемелердің қазіргі санына қосымша түрде 1954 жылы 60 қалалық малдәрігерлік емхана, жұмысшы поселкелерінде 80 малдәрігерлік, фельдшерлік пункттер, 96 ауданаралық малдәрігерлік- бактериологиялық лабораториялар, 246 ет бақылайтын станциялар, және 275 дезинфекциялық отрядтар ашылсын.

11. ССРО Ауыл шаруашылығы және дайындау министрлігінің, республикалардың Министрлер Советтерінің, өлкелік атқару комитеттерінің және облыстық атқару комитеттерінің малдәрігерлік мекемелер үшін сатып алынатын автомашиналардың, мотоциклдердің, велосипедтердің, аттардың, әбзел-сайманның, арбалардың және басқа транспорт жабдықтарының құнын мемлекеттік міндетті окладты хауіпсіздендіру бойынша ертке және малдың өліміне қарсы күреске төленетін қаржыдан бөлінетін 15 проценттің есебінен төлеуіне право берілсін.

12. ССРО Мемлекеттік Жоспарлау Комитетіне, ССРО Ауыл шаруашылығы және дайындау министрлігіне, 1954 жылдан бастап, халық шаруашылығын материалдық-техникалық жағынан жабдықтау жоспарларында малдәрігерлік емханалардың, амбулаториялардың және малдәрігерлік мекемелеріне арналған басқа үйлердің мемлекеттік міндетті окладты хауіпсіздендіру бойынша төленетін қаржыдан бөлінетін 15 проценттің есебінен салынатын құрылыстар үшін құрылыс материалдарын бөлуді көздеу міндеттелсін.

II.

Мал шаруашылығы өнімдерін дайындау туралы

1. Колхоздардың қоғамдық мал шаруашылығынан түсетін табысын арттыру және мал санын неғұрлым тез көбейтуге, оның өнімділігін арттыруға керекті жағдайлар жасау мақсатымен, 1954 жылдан бастап мемлекетке мал шаруашылығы өнімдерін міндетті түрде тапсырудың тұрақты гектарлық нормаларын колда-

...

үшін 9 сом, тортасын айырған май — килограмы үшін 12 сом;

в) жүн — 1 класты биязы жүннің 1 килограмы үшін 28 сом 20 тыйын (таза жүн 42 процент шығатын болса), 1 класты жартылай биязы жүн — 18 сом 40 тыйын (таза жүн 45 процент шығатын болса), ...

рудің және дайындаудың артта қалуы салдарынан болып отыр. Көптеген колхоздарда шөп егу жұмысы нашар өркендетілген. Табиғи шабындықтар мен екпе шөптердің шығымдылығы өте төмен. Жемшөптік тамыр жемістер, жемшөптік бақша дақылдарын, сонымен қатар, неғұрлым бағалы және мол өнімді сүрленетін дақылдар болып табылатын жүгері мен күнбағыс өсіру ісі нашар күйде. Мал азығына арналған картоп егісі өте аз мөлшерде егіледі. Шалғындар мен жайылымдарды жақсарту шаралары нашар жүргізілуде.

Жемшөптік отамалы дақылдар өсіруді және жыйнауды, пішен мен сабанды маялау жұмысын, шалғынды жақсарту, жайылымды суландыру және мал фермаларын сумен қамтамасыз ету жұмыстарын механикаландыру ісінің жайы ерекше нашар.

Жемшөптік дақылдар шығымдылығының төмен болуы, сонымен қатар, шөп шабудың, әсересе шөп маялаудың, сабанды жыйнап, маялаудың нашар механикаландырылуы салдарынан жай шөп пен құнарлы жемшөп дайындау жоспарлары жылдан-жылға орындалмай келеді. Сұлы, арпа, жүгері және басқа мал азығы дақылдары егісінің шығымдылығы төмен болып, егіс көлемінің азаюы салдарынан колхоздарда мал мен құсты азықтандыруға астық аз бөлінеді.

Мал фермаларындағы еңбекті көп тілейтін жұмыстарды механикаландыруда елеулі артта қалушылыққа жол беріліп, соның салдарынан көптеген колхоздар мал шаруашылығындағы жұмыстардың мезгілінде жүргізілуін, сонымен қатар, малдың ойдағыдай күтілуін қамтамасыз етпей келеді.

Дайындау практикасында мал шаруашылығының өнімдерін міндетті тапсыруды гектар бойынша есептеу принципінің бұрмалануына жол беріледі, мұнда жұмысты жақсы істейтін, мал шаруашылығының жоғары өнімділігіне жеткен озат колхоздарға, әдетте, мал шаруашылығының өнімдерін мемлекетке міндетті тапсыру жөнінде артта қалған, жұмысты нашар істейтін колхоздардан гөрі едәуір артық мөлшерде тапсырма беріледі.

Мал мен құстың жақсы қоралармен жеткіліксіз қамтамасыз етілуі де мал шаруашылығын өркендетудегі зор кедергі болып табылады. Көптеген колхоздар мал қоралары мен жемшөп сүрлейтін құрылыстар салу жөнінде өздеріне белгіленген жоспарларды орындамайды. Колхоздарды құрылыс материалдарымен, әсресе, ағаш-

шылық органдарының мал шаруашылығы жөніндегі мамандары мен зоотехникалық-малдәрігерлік орындар мал фермаларындағы жұмыстарды ұйымдастыру ісін жақсартуда колхоздарға жеткілікті көмектеспейді. Ғылымның табыстары мен озат малшылардың тәжрибесі колхоз бен совхоз өндірісіне мүлде қанағаттанғысыз енгізілуде.

Елеулі кемшіліктерге жол берілуі салдарынан колхоздардың көпшілігінде мал шаруашылығы ауыл шаруашылығының мол товарлы және мол табысты саласына әлі күнге дейін айналған жоқ.

ССРО Министрлер Советі мен СОКП Орталық Комитеті көптеген жергілікті совет, партия және ауылшаруашылық органдарының колхозшылардың өз меншігіндегі малын жемшөппен және жайылыммен қамтамасыз етуде оларға қажетті көмек көрсетпей отырғанын дұрыс емес деп есептейді. Осының бәрі, сонымен қатар колхозшылардың өз меншігіндегі көмекші шаруашылығы жөніндегі салық саясатында болған кемшіліктер бірқатар облыстарда, өлкелер мен республикаларда соңғы жылдарда колхозшылардың қолындағы өнімді малдың азаюына әкеліп соқтырды.

Мал шаруашылығын өркендетуде совхоздарда да ірі кемшіліктер бар. Көптеген совхоздарда тұрақты жемшөп базасы жасалмаған, қолда бар жайылымның едәуір бөлегі жете пайдаланылмайды, шөп жеткілікті мөлшерде дайындалмайды, құнарлы жемшөп, әсресе, сүрленген жемшөп аз өндіріледі, совхоздарда мал азығына арналған картоп өте жеткіліксіз мөлшерде өсіріледі және пайдаланылады. Мал азығы дақылдарының шығымдылығы төмен болуы салдарынан совхоздардың жемшөп балансында басқа жақтан әкелінетін концентратты азықтар әлі де үлкен орын алып отыр. Жұмыстың нашар ұйымдастырылуы себепті көптеген совхоздар малдың өнімділігін арттыру жөніндегі тапсырмаларды орындамайды, мал шаруашылығы өнімдерін өндіруді баяу арттырады, еттің, сүттің, жүннің және мал шаруашылығының басқа өнімдерінің өзіндік құнының жоғары болуына жол береді.

СОКП Орталық Комитеті Пленумының 1953 жылғы 7 сентябрьдегі қаулысына сәйкес, мал шаруашылығын өркендетудегі төзуге болмайтын артта қалушылықты жою және ет, сүт, май, жүн, жұмыртқа және басқа малшаруашылық өнімдерін өндіруді арттыру мақсатымен, ССР Одағы Министрлер Советі мен СОКП Орталық Комитеті **қаулы етеді:**

I.

Мал шаруашылығын өркендету жоспары туралы

1. 1954 жылғы 1октябрьге малдың саны мынадай мөлшерге жеткізілсін:

(миллион бас есебімен)

	Бүкіл ауыл шаруашылығында	Соның ішінде: Колхоздарда	Соның ішінде: Мемлекеттік шаруашылықтарда	Соның ішінде: Колхозшылар да және басқа жеке малшыларда (Колхозшылар да және басқа жеке мал иелерінде)
Сауын сыйыр	29,2	11,5	1,6	16,0
Сыйыр малының жалпы саны	65,9	35,0	4,8	25,7
Қой мен ешкі	144,4	104,0	13,1	26,9
Соның ішінде қой	127,4	99,0	13,0	15,0
Мегежін	—	3,8	—	—
Шошқаның жалпы саны	34,5	21,5	4,3	8,5

белгіленсін.

3. ССРО Ауыл шаруашылығы және дайындау министрлігі мен ССРО Совхоздар министрлігіне облыстар, өлкелер мен республикалар үшін, ал, республикалардың Министрлер Советтеріне, өлкелік атқару комитеттеріне, облыстық атқару комитеттері мен аудандық атқару комитеттеріне аудандар мен колхоздар үшін өз жоспарларында мал санын көбейту және оның өнімділігін арттыру жөніндегі тапсырмалардың дұрыс белгіленуін қамтамасыз ету міндеттелсін. Тапсырмалар белгілегенде жеке аудандардың, колхоздар мен совхоздардың малдың бір түлігін өркендетуге қолайлы және басқа түлігін өркендетуге қолайсыз экономикалық және табиғат жағдайлары барлық жағынан еске алынсын.

Республикалардың Министрлер Советтеріне, өлкелік атқару комитеттеріне, облыстық атқару комитеттері мен аудандық атқару комитеттеріне мынадай право берілсін:

а) өнімді мал мен құстың белгілі аудан мен колхоздың жағдайында өсірілуі шаруашылық жағынан қолайсыз болатын түрлерін өсіру жөнінде жеке аудандар мен колхоздарға тапсырмалар берілмесін;

б) 1954—1955 жылдардың жоспарларында:

аудан бойынша орта мөлшермен сауылған сүттен 50 процент және одан артық сүт сауған, бірақ әрбір сыйырдан кемінде 2.500 килограмм сүт сауууға жеткен және жалпы сауылған сүт колхозға бекітіліп берілген жердің (егістік, шабындық, жайылымдық жердің) әрбір 100 гектарына оның алдындағы шаруашылық жылы кемінде 150 центнер болған колхоздарға сауын сыйыр мен жалпы сыйыр малын онан әрі көбейту жөнінде тапсырма берілмесін;

мұның алдындағы шаруашылық жылы егістік жердің әрбір 100 гектарына тірідей жалпы салмағы кемінде 12 центнер шошқа бордақылаған колхоздарға мегежін санын және жалпы шошқа санын онан әрі көбейту жөнінде тапсырма берілмесін.

Мұндай колхоздардың жұмысында малдың сапасын жақсартуға, малдың өнімділігін арттыруға және мал шаруашылығының өнімдерін молайтуға негізгі назар аударылуға тиіс деп саналсын.

4. Сүттің жалпы өнімін арттыру және сыйыр малын төл есебінен көбейтуді қамтамасыз ету мақсатымен, колхоздарда сыйырдың санын неғұрлым тез көбейту шұғыл міндет деп есептелсін, сөйтіп таяудағы жылдардың ішінде сыйыр малы фермаларында сыйыр санының үлес салмағы қала төңірегіндегі аудандардың колхоздарында кемінде 60 процентке дейін, басқа аудандардың колхоздарында —кемінде 50 процентке дейін, ал Қазақстанның, Орта Азияның, Закавказьенің, Солтүстік Кавказдың, Астрахань, Чкалов, Чита облыстарының, Бурят-Монгол АССР-інің және Тува автономиялық облысының далалық, шөлейт және таулы аудандарының колхоздарында кемінде 40 процентке дейін көбейтілсін.

Сыйырдың санын көбейту жоспары орындалған жағдайда ғана сыйыр малының санын көбейту жоспары орындалды деп есептелетін тәртіп белгіленсін.

Республикалардың Министрлер Советтеріне, облыстық атқару комитеттеріне және өлкелік атқару комитеттеріне сыйыр санын неғұрлым жедел көбейтуді қамтама-

құстың балапанын өсіру және оны колхоздарға сату жөнінде тапсырмалар белгілеудің қазіргі тәртібі бұзылсын. Республикалардың Министрлер Советтері, облыстық атқару комитеттері және өлкелік атқару комитеттері инкубатор-құс өсіру станцияларына құстың балапанын өсіріп, оны колхоздардың заявкалары бойынша оларға сату жөнінде, сонымен қатар құстың балапанын колхозшыларға, жұмысшылар мен қызметшілерге сату үшін тапсырмалар бекітетін болып белгіленсін.

8. Кейбір колхоздар мен совхоздар қыс кезінде барлық малды жемшөппен қамтамасыз етпей, малдың бір бөлегінің арықтауына және өлуіне жол беріп отырғандықтан, мұның өзі колхоздарға, совхоздарға және мемлекетке елеулі зиян келтірetіндіктен, ССРО Ауыл шаруашылығы және дайындау министрлігіне, ССРО Совхоздар министрлігіне, республикалардың Министрлер Советтеріне, өлкелік атқару комитеттеріне, облыстық атқару комитеттеріне, партияның облыстық комитеттері мен өлкелік комитеттеріне, одақтас республикалар компартияларының Орталық Комитеттеріне, аудандық атқару комитеттеріне және аудандық партия комитеттеріне колхоздар мен совхоздардағы қыста қолда қалатын барлық малды жемшөппен және қоралармен толық қамтамасыз ету үшін шаралар қолдану міндеттелсін.

Жыл сайын сентябрь— октябрьде колхоздар мен совхоздардың малды қыста бағып-күту үшін жемшөппен және қоралармен қамтамасыз етілуі тексерілсін және қосымша жемшөп дайындауға, сондай-ақ сатып алуға, қоралар салуды және жөндеуді аяқтауға шаралар қолданылсын.

Стихиялық апаттарға немесе басқа себептерге байланысты малды жемшөппен қамтамасыз етпеген колхоздар мен совхоздарға республикалардың Министрлер Советтерінің, өлкелік атқару комитеттері мен облыстық атқару комитеттерінің қарарлары бойынша, ал совхоздар жөнінде ССРО Совхоздар министрінің бұйрығы бойынша малдың бір бөлегін алдағы жылдың міндеттемелері есебіне мемлекетке тапсыруға рұқсат берілсін, бірақ соның өзінде өнім малдары толық сақталып, мал санының келесі жылы толықтырылуы қамтамасыз етілсін. Мұнда сонымен бірге малдың жемшөппен қамтамасыз етілмеген себептері анықталып, жемшөп дайындау жоспарларының орындалмауына жол берген қызметкерлердің: колхоздар бойынша—колхоз председателінің, МТС қамтыйтын колхоздар тобы бойынша—МТС директорының, аудан бойынша — аудандық атқару комитеті председателінің, совхоз бойынша—совхоз директорының жауаптылығы туралы мәселе қаралсын.

9. Жергілікті совет, партия және ауылшаруашылық органдарына, колхоздардың басшыларына колхозшылардың мал мен құс сатып алуына және еңбеккүнге жемшөп бөлу, мал бағу үшін жайылым беру жолымен колхозшылардың өз меншігіндегі малын жемшөппен қамтамасыз етуіне көмек көрсетіп отыру міндеттелсін.

ССРО Ауыл шаруашылығы және дайындау министрлігі колхозшыларға, жұмысшылар мен қызметшілерге инкубатор-құс өсіру станцияларынан құстың балапанын сатуды ұйымдастырсын.

Жергілікті совет және ауылшаруашылық органдарына жұмысшылар мен қызметшілердің малын мемлекеттік жер қо-

ну қажет деп танылсын.

ССРО бойынша міндетті түрде тапсырудың тұрақты гектарлық нормалары орта есеппен мынадай болып белгіленсін:

колхоздарға бекітілген жер көлемінің (егістік, соның ішінде баулар мен огородтар, шалғындар мен жайылымдар) әрбір гектарынан ет (тірідей салмағымен) —4 килограмм және жүн — 520 грамм, ұсақ тері —жердің әрбір 100 гектарынан 4,2 дана, бұл жердің ішіне отарлап мал бағатын жайылымдар кіреді, ал бұлардан міндетті түрде тапсырылатын еттің, жүннің және ұсақ терінің мөлшері төмендетілген нормалар бойынша есептеледі;

колхоздарға бетікілген жер көлемінің (егістік, соның ішінде баулар мен огородтар; шалғындар мен жайылымдар) әрбір гектарынан сүт —16 литр, ірі тері— жердің әрбір 100 гектарынан — 1,35 дана;

жұмыртқа егістіктің әрбір гектарынан —17 дана, шошқа терісі мемлекетке міндетті түрде астық пен күріш тапсырылуы есептелетін егістіктің әрбір 100 гектарынан —3,5 дана.

Мемлекетке мал шаруашылығы өнімдерін міндетті түрде тапсырудың гектарлық принципі мүлтіксіз жүзеге асырылып отырсын. Мал шаруашылығын өркендету жағынан алдыңғы қатарлы колхоздар үшін артық тапсырмалар берудің зиянды практикасына жол берілмесін. Бір ауданның шеңберінде, ереже бойынша, мал шаруашылығы өнімдерін тапсырудың гектарлық бір нормасы қолданылуға тиіс деп белгіленсін.

ССРО Ауыл шаруашылығы және дайындау министрлігі бір ай мерзімнің ішінде одақтас республикалардың Министрлер Советтерімен бірге республикалар, өлкелер, облыстар бойынша колхоздардың мемлекетке мал шаруашылығы өнімдерін міндетті түрде тапсыруының тұрақты гектарлық нормалары туралы ұсыныстар белгілеп, ССРО Министрлер Советінің бекітуіне тапсыруға міндеттелсін.

2. 1953 жылдан бастап колхоздардың мемлекетке міндетті түрде брынза -сыр тапсыруы жойылатын болсын және ССРО Азық- түлік товарлары өнеркәсіп министрлігі брынза-сыр мен қой сүтін мемлекеттік сатып алу бағасы бойынша сатып алу ісін ұйымдастыруға міндеттелсін, сонымен қатар, колхоздардың брынза-сыр мен қой сүтін қазір қолданып жүрген ауыстыру баламасы бойынша міндетті түрде сүт тапсыру есебінен өткізуге право берілсін.

3. Колхоздардың мал шаруашылығы өнімдерін міндетті түрде тапсыру жөніндегі 1953 жылғы 1 январьға дейінгі өткен жылдардағы барлық берешісі олардан алынбайтын болсын.

4. Мемлекетке міндетті түрде тапсырылатын етке, сүт пен жүнге мынадай орта дайындау бағасы белгіленсін:

а) ет— сыйыр малы мен орта қонды қойдың тірідей салмағының бір килограмы үшін —1 сом 50 тыйын, ет шошқасы—3 сом 20 тыйын, тауық пен балапан — 5 сом, күркетауық — 6 сом, үйрек пен қаз — 4 сом, үй қояны —1 сом 20 тыйын; мемлекетке тапсырылатын үй қояны терілері үшін қазір қолданылатын баға бойынша қосымша төленсін;

б) сүт (базис майлылығы) — литрі үшін 55 тыйын, сарымай — килограмы — 13 сом 30 тыйын (таза жүн 52 процент шығатын болса) және қылшық жүн — 9 сом 53 тыйын.

Ростов облысының, Ставрополь өлкесінің және Қырғыз ССР-інің колхоздары үшін жуылмаған жүннен таза талшық шығарудың қазір қолданылып отырған жоспарлы нормалары бойынша мемлекетке міндетті түрде жүн тапсыру жоспары орындалуының есебін шығарудың қазіргі тәртібі 1954 жылға сақталсын.

5. III және IV тоқсандарға арнап ет, сүт және сүт өнімдерін міндетті түрде тапсыру есебіне берілген, қай уақытта тапсырылғандығына қарамастан, ет, сүт, және сүт өнімдері, сол сыяқты, жылдық міндеттемелердің 60 процентінен артық тапсырылған жүннің барлық түрлері де 1953 жылы, осы Қаулы бойынша көзделген көтеріңкі жаңа бағалар бойынша төленетін болып белгіленсін.

6. Колхоздардың міндетті түрде тапсыру ретінде малды жайып семірткеннен және бордақылағаннан кейін неғұрлым қолайлы мерзімдерде тапсыруына мүмкіндік беру мақсатымен, 1954 жылы колхоздардың мемлекетке міндетті түрде тапсыру есебінен етті (шошқа етінен басқасын) жылдық норманың проценті есебімен тапсырудың мынадай календарлық мерзімдері белгіленсін: 1 тоқсанда — 20 процент, II тоқсанда — 15 процент, III тоқсанда — 30 процент және IV тоқсанда — 35 процент.

Қазақ ССР-інің мал шаруашылығы аудандары, Дағыстан АССР-інің таулы аудандары, Таулы Алтай автономиялық облысы, Якут АССР-ы, Тува автономиялық облысы, Бурят- Монгол АССР-інің, Красноярск өлкесінің, Омск, Томск, Тюмень, Иркутск және Чита облыстарының солтүстіктегі және темір жолдан қашық аудандары бойынша —міндетті түрде ет тапсырудың мерзімдері мынадай болып белгіленсін: II тоқсанда — 40 процент, III тоқсанда — 60 процент.

Міндетті түрде ет тапсыру есебіне шошқа етін тапсыру мынадай мерзімдерде жүргізілуге тиіс: 1 тоқсанда —30 процент, II тоқсанда — 15 процент, III тоқсанда — 15 процент, IV тоқсанда — 40 процент.

7. 1953 жылдан бастап машина-трактор станцияларының және жемшөп өндіру жөніндегі арнаулы станциялардың жұмысы үшін етпен және сүтпен заттай ақы төлеудің мөлшері бекітілсін.

МТС- тер мен арнаулы станциялардың колхоздармен шарттасқан мерзімінен кешігіп атқарған жұмысы үшін етпен және сүтпен заттай ақы төлеу мөлшері 10 процент кемітіледі.

Шалғындар мен жайылымдарда тамыр қырқу, тазарту, құрғату жұмыстары үшін, сол сыяқты, өнімі аз шалғындар мен жайылымдарды жырту үшін етпен және сүтпен заттай ақыны колхоздар бұл жұмыстар атқарылғаннан кейін екінші жылдан бастап үш жыл ішінде тең үлеспен төлейтін болып белгіленсін.

8. Халықты тамақ заттарымен, жеңіл және тамақ өнеркәсібін шикізатпен жабдықтау үшін мемлекеттің мал шаруашылығы өнімдері жөніндегі өсіп отырған тілегін қамтамасыз ету мақсатымен, мемлекет тарапынан сатып алудың біртұтас системасының ең жоғарғы — сатып алу

(Жалғасы 2-бетте).

ССРО Министрлер Советі мен СОКП Орталық Комитетінде

Елімізде мал шаруашылығын онан әрі өркендету және колхозшылар, жұмысшылар мен қызметшілер шаруашылықтарының мемлекетке мал шаруашылығы өнімдерін міндетті тапсыру нормаларын кеміту шаралары туралы

(Жалғасы. Басы 1-бетте).

бағалары бойынша жоспардан тыс тапсыру және сатып алу ретінде мал шаруашылығы өнімдерін дайындаудың қазіргі системасы ауыстырылуы керек деп саналсын. Мемлекет тарапынан мал шаруашылығы өнімдерін колхоздардан сатып алу, ереже бойынша, дайындау ұйымдарының колхоздармен жасасқан договорлары бойынша жүргізіледі.

Мемлекет тарапынан мал шаруашылығы өнімдерін сатып алудың мынадай тәртібі мен шарттары белгіленсін:

а) мемлекет тарапынан сатып алу мынадай орта сатып алу бағалары бойынша жүргізілсін:

ет — сиыр малының және орта қоңды қойдың тірідей салмағының бір килограмы үшін — 4 сом 10 тиын шошқа еті — 7 сом, үй құсының еті — 8 сом 50 тиын;

сүт (базис майлылығы) — бір литрі үшін—1 сом 20 тиын, ал сүтті Москва мен Ленинград қалаларына, сол сияқты, Солтүстік Кавказдың және Қырымның Оңтүстік жағалауының курорттарына тапсыратын аудандарда —бір литрі үшін — 1 сом 50 тиын;

жұмыртқа —10 жұмыртқа үшін 5 сом;

брынза-сыр майлылығы 40 процент және одан жоғары болса — бір килограмы үшін 7 сом.

Тері шикізатына ақы колхоздарға дайындау бағасының бір жарым мөлшері есебінде төленеді.

1 октябрьден 1 майға дейінгі уақыттың ішінде сатылатын сүт үшін, Москва мен Ленинград қалаларына және ССРО Министрлер Советі бекіткен тізім бойынша өнеркәсіп орталықтарына, Солтүстік Кавказдың және Қырымның Оңтүстік жағалауының курорттарына сүт тапсыратын аудандарда сатып алу бағасына базис майлылығы бар сүттің бір литрі үшін 20 тиын мөлшерінде, қалған аудандарында 10 тиын мөлшерінде қосымша ақша төленсін.

II тоқсанда сойылатын мал мен үй құсы үшін дайындау бағасына мынадай мөлшерде қосымша ақша төленетін болсын:

сиыр малы мен қойдың тірідей салмағының бір килограмы үшін — 1 сом, шошқа мен үй құсының бір килограмы үшін — 1 сом 50 тиын;

б) колхоздардың сатқан өнімдері құнының әрбір 100 сомына бөлшек сауда бағасы бойынша 100 сомның өнеркәсіп товарларын сату есебімен олардың сатқан еті, сүті, сарымайы және жұмыртқасы үшін тұтынушылар кооперациясы арқылерде көрсетілген көлемнің 30 процентінен артық сатылған ет үшін оларға дайындау бағасының 20 проценті мөлшерінде қосымша төленеді.

Колхоздардың мемлекетке сүт пен жұмыртқа тапсыру жөнінде колхоздарға берілген міндеттемелерде көрсетілген көлемнің 50 процентінен артық сатқан сүті мен жұмыртқасы үшін сондай қосымша төленетін болсын.

Колхоздар мен жеке шаруашылықтар мемлекет тарапынан сатып алу ретінде жүн сатқан жағдайда бұрын жоспардан артық тапсырылатын жүнге ақы төлеудің қолданылып келген шарттары мен тәртібі сақталсын;

г) мемлекет тарапынан сатып алу түрінде ет пен сүт сатуға договор жасасқан колхоздарға договорға сәйкес тоқсан ішінде тапсырылуға тиісті бұл өнімдерінің сатып алу құнының 30 проценті мөлшерінде тоқсан сайын ақшалай аванс беріліп тұратын болсын;

д) дайындау ұйымдарымен жасасқан договорлар бойынша колхоздар мал шаруашылығы өнімдерін: етті — міндетті түрде тапсырудың тоқсандық міндеттемелерін орындағаннан кейін, сүтті —айлық міндеттемелерді орындағаннан кейін, жұмыртқаны, жүнді және тері шикізатын белгіленген календарлық мерзімдерде міндеттемелерді орындағаннан кейін сата алады;

е) колхозшыларға және міндетті тапсырмаларын белгіленген календарлық мерзімдерде орындаған басқа да жеке тапсырушыларға мемлекет тарапынан сатып алу түрінде мемлекетке сатқан еті, сүті, жұмыртқасы және жүні үшін колхоздарға арналып белгіленген шарттар мен шаруашылықта жұмсалатын және жеке басына керекті товарлар сатылатын болсын.

9. ССРО Ауыл шаруашылығы және дайындау Министрлігіне ССРО Азық- түлік товарларының өнеркәсіп министрлігімен және Орталық тұтынушылар одағымен бірігіп етті, сүтті, жұмыртқаны және жүнді мемлекеттің сатып алуы— колхоздардың сатуы жөнінде үлгі договорын тиісінше бекіту тапсырылсын.

10. Мемлекет тарапынан ет пен сүтті сатып алу ССРО Азық- түлік товарларының өнеркәсіп министрлігіне, жүн сатып алу ССРО Ауыл шаруашылығы және дайындау Министрлігіне, жұмыртқа сатып алу — Орталық Тұтынушылар одағына жүктелсін.

ССРО Мемлекеттік жоспарлау комитетіне, ССРО Финанс Министрлігіне және ССРО Азық-түлік товарларының өнеркәсіп министрлігіне тиісінше бір ай мерзімнің ішінде мемлекет тарапынан мал мен сүт сатып алу жөніндегі аппараттың саны мен

мен ешкіні және ет кондициялық шошқаны асыл тұқымды малдың тірідей салмағының бір килограмы үшін мынадай мөлшерде тапсыруы шартымен жүргізілуге тиіс болып белгіленсін: элита тобындағы сиыр малы, қой мен ешкі үшін — екі килограмм, бірінші топтағы мал үшін — 1,7 килограмм, екінші топтағы мал үшін —1,5 килограмм, ет малы және элита тобындағы шошқа үшін — 2 килограмм, бірінші топтағы шошқа үшін — 1,8 килограмма және екінші топтағы шошқа үшін — 1,5 килограмм етті шошқа.

Колхоздардың Союзживконторынан асыл тұқымды малдың қазіргі бағасы бойынша ақшаға асыл тұқымды қашарлар мен ұрғашы тоқтылар сатып алуына право берілсін.

ССРО Финанс министрлігі ССРО Ауыл шаруашылығы және дайындау министрлігіне асыл тұқымды малды дайындау құнының, оны тасымалдау, дайындау және колхоздарға сату жөніндегі шығындардың орнын толтырып отыратын болсын.

ССРО Ауыл шаруашылығы және дайындау министрлігі ССРО Азық -түлік товарларының өнеркәсіп министрлігімен бірге бір ай мерзімнің ішінде ССРО Финанс министрлігінің келісуі бойынша колхоздарға ет малына ауыстырып асыл тұқымды мал сатудың тәртібін белгілеу міндеттелсін.

15. 1954 жылдан бастап инкубатор-құс өсіру станциялары колхоздарға, колхозшыларға және басқа тұтынушыларға олардың екі тауық балапаны үшін — 3 тауық жұмыртқасын, екі үйрек немесе күркетауық балапаны үшін — 4 тауық жұмыртқасын, екі қаз балапаны үшін — 5 тауық жұмыртқасын тапсыруы немесе жұмыртқа орнына қазір қолданылатын балама бойынша ет тапсыруы шартымен құс балапанын беріп отыратын болып белгіленсін.

Инкубатор -құс өсіру станцияларын ұстау мемлекеттік бюджетке алынсын. Инкубатор-құс өсіру станциялары одақтас республикалардың бюджеттері бойынша қаржыландырылатын болып белгіленсін.

Инкубатор -құс өсіру станцияларының директорларына барлық өсірілген құс балапанының 20 процентке дейінін қазір қолданылатын баға бойынша жұмысшыларға, қызметшілерге және басқа тұтынушыларға ақшаға сату правосы берілсін.

16. Колхоздардың, колхозшылардың, жұмысшылар мен қызметшілердің үй қоянды шаруашылығын өркендетуге және мемлекетке үй қояны терілерін тапсыруға ынталылығын арттыру үшін, тапсырушылардың тілегі бойынша, олардың тапсырған терілеріне қазір қолданылатын тәртіп бойынша ақша төлеудің, азық- түлын сатып алудың жоспары мынадай мөлшерде бекітілсін: ет —тірідей салмағымен 4100 мың тонна, сүт—14300 мың тонна, жұмыртқа 4290 миллион, жүн 230 мың тонна.

Колхоздардың мемлекетке тапсыратын жүнін олардың мемлекетке астық, жемшөп дақылдарын және ет тапсыру жөніндегі міндеттемелерін орындау есебін қосудың ССРО Министрлер Советінің 1951 жылғы 25 июньдегі № 2167 қаулысы бойынша белгіленген тәртібі сақталсын.

19. Ет қорларын молайту мақсатымен, ССРО Мемлекеттік Жоспарлау комитеті 1954 жылы малды бордақылау үшін 1.000 мың тонна қосымша құнарлы азықтар бөлінуін көздеуге міндеттелсін, соның ішінде: ССРО Совхоздар министрлігі мен ССРО Ауыл шаруашылығы және дайындау министрлігінің совхоздарына — 300 мың тонна, ССРО Азық- түлік товарларының өнеркәсіп министрлігіне бордақылау шаруашылықтары үшін 100 мың тонна және колхоздар үшін 600 мың тонна.

ССРО Ауыл шаруашылығы және дайындау министрлігі ССРО Азық -түлік товарларының өнеркәсіп министрлігімен колхоздарға босату үшін құнарлы азықты аудандар бойынша бөлетін болсын.

Мемлекетке құнарлы азықтарға ауыстыру үшін мал мен құс тапсыратын колхоздар мен совхоздарға мал азығы мына есеппен босатылсын: сиыр малы мен қойдың тірідей салмағының бір центнері үшін—4 центнер, шошқа мен құстың тірідей салмағының бір центнері үшін — 5,5 центнер құнарлы азық.

ССРО Ауыл шаруашылығы және дайындау министрлігі. ССРО Совхоздар министрлігі, ССРО Азық- түлік товарларының өнеркәсіп министрлігі 1954 жылдың бірінші жартысында ет дайындаудың және мемлекет тарапынан сатып алудың осы Қаулының 18 пунктінде бекітілген жоспары есебіне мына қорлардан: астыққа айырбастау, совхоздарға қосымша құнарлы мал-азық беру және ССРО Азық-түлік товарларының өнеркәсіп министрлігінің системасы бойынша малды бордақылаудан және жайып -семіртуден оның салмағын асыру есебінен тірідей салмағымен алғанда, кемінде 100 мың тонна ет тапсырылуын қамтамасыз ету міндеттелсін.

20. Жеке шаруашылықтардың міндетті түрде ет, сүт, жұмыртқа тапсыруының нормалары кемітілуіне және бұл өнімдердің мемлекет тарапынан сатып алудың бірыңғай системасы орнатылуына байланысты міндетті түрде тапсыруы бойынша дайындаудың 1953 жылғы мынадай жоспары бекітілсін: ет—1787 мың тонна, сүт —6980 мың тонна және жұмыртқа —

мен ССР-інде, Амур, Архангельск, Вологда, Иркутск, Калининград, Ленинград, Новгород, Псков, Сахалин және Чита облыстарында, Красноярск, Приморье және Хабаровск өлкелерінде, Бурят- Монгол АССР-да —жылына 30 жұмыртқа;

г) колхозшы, жұмысшы мен қызметші шаруашылығындағы әрбір қойдан жүн:

Ставрополь өлкесінде, Астрахань, Грозный және Ростов облыстарында —жылына 1100 грамм.

Украин ССР-інің Винница, Ворошиловград, Днепропетровск, Житомир, Запорожье, Каменец- Подольск, Киев, Кировоград, Николаев, Одесса, Полтава, Сталин, Сумы, Харьков, Херсон және Чернигов облыстарында, Өзбек, ССР-інде, Қазақ ССР-інде, Молдаван ССР-інде, Қырғыз ССР-інде, Түркмен ССР-інде, Краснодар өлкесінде, Қырым және Сталинград облыстарында —жылына 900 грамм;

Грузин ССР-інде, Азербайжан ССР-інде, Армян ССР-інде, Саратов және Чкалов облыстарында —жылына 750 грамм;

Алтай және Красноярск өлкелерінде, Воронеж, Иркутск, Кемерово, Куйбышев, Курган, Новосибирск, Омск, Томск, Ульяновск, Челябі және Чита облыстарында. Татар АССР-да, Башқұрт АССР-да және Бурят- Монгол АССР-да — жылына 600 грамм;

Тәжік ССР-інде, Курск, Пенза, Тамбов және Тюмень облыстарында, Дағыстан АССР-да, Кабарда АССР-да, Мордва АССР-да және Солтүстік Осетин АССР-да—жылына 500 грамм;

Украин ССР-інің Волынь, Дрогобыч, Закарпат, Измаиль, Львов, Ровно, Станислав, Тернополь және Черновицы облыстарында, Брянск, Калуга, Орел, Рязань, Свердлов, Смоленск және Тула облыстарында, Мари АССР-да, Удмурд АССР-да, және Чуваш АССР-да —жылына 400 грамм.

Белорус ССР-інде, Литван ССР-інде, Латыш ССР-інде, Эстон ССР-інде, Великие Луки, Владимир, Горький, Иваново, Калининград, Калинин, Киров, Кострома, Молотов, Москва, Ярославль облыстарында және Тува автономиялық облысында — жылына 300 грамм.

Карел- Фин ССР-інде, Приморье және Хабаровск өлкелерінде, Амур, Архангельск, Вологда, Ленинград, Новгород, Псков және Сахалин облыстарында, Коми АССР-да және Якут АССР-да —жылына 200 грамм.

ССРО Ауыл шаруашылығы және дайындау министрлігі 1953 жылдың екінші жартысынан бастап колхозшы, жұмысшы, қызметші және басқа азаматтар шаруашытарапынан сатып алу бағасы бойынша сатып алуды ұйымдастыруға міндеттелсін.

Колхозшылардың және басқа азаматтардың брынза-сыр мен қой сүтін қазір қолданылатын ауыстыру баламасы бойынша міндетті түрде сүт тапсыруларына право берілсін.

7. Колхозшы, жұмысшы және қызметші шаруашылықтарынан мемлекетке міндетті түрде мал шаруашылығы өнімдерін тапсыру жөніндегі 1953 жылғы 1 январьға дейінгі өткен жылдардың барлық берешілері алынбайтын болсын.

8. Мемлекетке міндетті түрде ет, жұмыртқа, жүн және шошқа терілерін тапсырудан мына шаруашылықтар толық босатылсын:

а) шаруашылықтың құрамында болып есептелетін, семья мүшесі Совет Армиясында, Соғыс-Теңіз Флотында немесе ССРО Ішкі Істер Министрлігінің шекара және ішкі әскерлерінде міндетті қызмет атқаратын колхозшылардың шаруашылықтары мен колхозға мүше еместердің шаруашылықтары, егер семьяда әскер қызметшісінің 8 жасқа дейінгі балалары бар әйелінен немесе анасынан басқа еңбекке жарайтын ешкім болмаса;

б) семья құрамында Отан соғысының I топтағы мүгедектері кіретін азаматтардың шаруашылықтары, семьяда еңбек етуге жарайтын тек бір адам болған күнде;

семья құрамына II топтағы мүгедектер кіретін азаматтардың шаруашылықтары, егер семьяда еңбекке жарайтын бір адамға 16 жасқа дейінгі балалар болса;

семья құрамында Отан соғысының I немесе II тобындағы мүгедектері бар және еңбек ете алатын екі семья мүшесіне 16 жасқа дейінгі 5 және одан да артық баласы бар азаматтардың шаруашылықтары;

семья құрамында I және II топтағы соғыс және еңбек мүгедектері кіретін басқа шаруашылықтар үшін міндетті түрде өнім тапсыру нормаларының жартысы кемітіледі, ал бұл шаруашылықтарда еңбекке жарайтын адамдар жоқ болған күнде міндетті түрде тапсырудан толық босатылады.

Еңбек мүгедектерінің шаруашылықтары үшін жеңілдіктер өздерінің құрамына жалданып жұмыс істеген және еңбек мүгедегі болып, әлеуметтік қамсыздандыру органдары мүгедектіктің I және II тобына жатқызған азаматтар кіретін шаруашылықтарға беріледі.

Мүгедек қайтыс болған күнде, шаруашылыққа берілген жеңілдік жылдың аяғына дейін сақталады;

в) селолық бастауыш, орталау және орта мектептердің мұғалімдерінің (соның

... өнеркәсіп товарлары — автомашиналар, олардың запас бөлшектері, автоприцептер, электромоторлар, ағаш, үй төбесін жабатын қаңылтыр мен сортты темір, шифер, шеге, су проводының трубалары, өндіріске және шаруашылыққа жұмсалатын басқа да өнеркәсіп заттары сатылсын.

Мемлекет тарапынан сатып алу ретінде сатылған сүт пен сарымай үшін колхоздардың тілегі бойынша жоғарыда көрсетілген өнеркәсіп товарларының орнына бөлшек сауда бағасы бойынша құнарлы азықтар (күнжара, кебек, құрама азық) сатылсын;

Москва, Ленинград қалаларына, одақтас республикалардың астаналарына, облыстық, өлкелік және республикалық орталықтарға, Солтүстік Кавказдың және Қырымның Оңтүстік жағалауының курорттарына қаймағы алынбаған сүт тапсыратын аудандардың колхоздарына сатылған сүтінің әрбір литрі үшін бір килограмнан жемшөп сатылсын;

ССРО Министрлер Советі бекіткен тізім бойынша, басқа өнеркәсіп орталықтарына қаймағы алынбаған сүт тапсыратын аудандардың колхоздарына сатылған сүтінің әрбір литрі үшін 750 грамнан жемшөп сатылсын;

май шайқау және сыр қайнату өнеркәсібі аудандарының колхоздарына сатқан сүтінің әрбір литрі үшін 500 грамнан жемшөп сатылсын.

1953 жылы мемлекетке міндетті түрде ет, сүт және жұмыртқа тапсыру жөніндегі жылдық міндеттемелерін орындаған колхоздармен және жеке шаруашылықтармен міндетті түрде тапсырудан артық тапсырған өнімі үшін есеп айырысу малшаруашылық өнімдерін мемлекет тарапынан сатып алуға осы Қаулы бойынша белгіленген шарттармен жүргізілсін.

Дайындау ұйымдары жоғарыда көрсетілген өнім үшін, сол сияқты, 1953 жылдың III және IV тоқсандарының есебіне бұдан бұрын міндетті түрде тапсырылған өнім үшін бір ай мерзімнен кешіктірмей есеп айырысуға міндеттелсін.

Мемлекет тарапынан сатып алу бойынша тапсырылатын мал үшін колхоздарға олардың тілегі бойынша мемлекет тарапынан сатып алу ретінде тапсырылған мал құнының 7 проценті мөлшерінде басқа өнеркәсіп товарларының орнына былғары товарлары, қайыс, әбзел, қайыс- әбзел бұйымдары және былғары аяқкиім сатылсын. Бұл ретте тапсырылған малдың терісі міндетті түрде тапсыру есебіне енгізілмейді.

Колхоздардың мемлекетке міндетті түрде тапсыру есебінен қазір қолданылатын балама бойынша ұсақ тері мен шошқа терісін ірі терімен, ірі тері мен шошқа терісін ұсақ терімен, ірі немесе ұсақ терілерді шошқа терісімен ауыстырып тапсыруларына право берілсін.

Ірі немесе ұсақ терінің орнына шошқа терісін тапсыру мемлекетке тапсырылуға тиісті ірі немесе ұсақ терінің жалпы санының 50 проценті мөлшерінде жүргізіледі;

в) дайындау ұйымдарымен жасасқан договорлар бойынша колхоздар мемлекетке ет тапсыру жөнінде берілген міндеттемелерде көзделген көлемнен артық мөлшерде ет сатқан ретте, мемлекетке ет тапсыру жөнінде колхоздарға берілген міндеттеме...

... штаттарын және еңбек ақы төлеу системасы бекітілсін, мұнда сүт қабылдау пункттерінде жұмыс істейтін штатты сүт жыйнаушыларды штаттан тыс сүт жыйнаушылармен ауыстыру, сатып алу жөнінде инспекторлық аппарат ұйымдастыру, дайындау аппараты қызметкерлерінің материалдық жағынан ынталылығын арттыру ескерілсін. Мұнымен байланысты қосымша шығындар ССРО Азық-түлік товарларының өнеркәсіп министрлігі ұйымдарының тұтынушылар кооперациясына орнын толтыратын шығындары есебінен және ССРО Министрлер Советінің 1952 жылғы 7 июльдегі 3070 және 3071 қаулыларына сәйкес мал мен сүт сатып алу жөніндегі пайданың есебінен жүргізілсін.

ССРО Азық-түлік товарлары өнеркәсіп министрлігіне мемлекет тарапынан ет пен сүт сатып алуға контрагенттік негізде тұтынушылар кооперациясы ұйымдарын қатыстырып отыру правосы берілсін.

Мемлекет тарапынан мал шаруашылығы өнімдерін сатып алу жөніндегі договорларды дайындау ұйымдары мен колхоздардың орындауын бақылау ССРО Ауыл шаруашылығы және дайындау министрлігі органдарына тапсырылсын.

11. ССРО Азық- түлік товарлары өнеркәсіп министрлігі мен ССРО Ауыл шаруашылығы және дайындау министрлігі мемлекет тарапынан сатып алу ретінде сүт тапсыратын жұмысшылар мен қызметшілердің шаруашылықтарына жай және құнарлы мал азықтарын сату шарттары туралы ұсынысты бір ай мерзім ішінде ССРО Министрлер Советіне тапсыруға міндеттелсін.

12. Ірі қалалар мен өнеркәсіп орталықтарының халқын жабдықтау үшін сүт тапсыратын колхоздарда сүтті мал шаруашылығын өркендету ісін жақсарту мақсатымен, Москва қаласының төңірегінде 150 километрлік аймақтағы аудандардың колхоздары, Ленинград қаласының төңірегінде 100 километрлік аймақтағы аудандардың колхоздары, ССРО Министрлер Советі бекіткен тізім бойынша басқа қалалар мен өнеркәсіп орталықтарының төңірегінде 50 километрлік аудандардың колхоздары 1953 жылдан бастап мемлекетке міндетті түрде пішен тапсырудан босатылсын.

13. ССРО Азық-түлік товарлары өнеркәсіп министрлігі май шайқау заводтарынан және сепаратор бөлімшелерінен қаймағы алынған сүтті (көк сүтті) міндетті түрде тапсыру және мемлекет тарапынан сатып алу ретінде алынған сүт сепаратордан өткеннен кейін колхоздарға мынадай мөлшерде қайтарып беруге міндеттелсін:

асыл тұқымды сыйыр малы фермалары бар немесе асыл тұқымды шошқа фермалары бар сүт тапсырушы колхоздарға, толығынан, қалған колхоздарға жылына орта есеппен кемінде 70 процент және бұзауға қолдан сүт беріп асырау маусымында — 100 процент.

Сыр қайнату заводтары қаймағы алынған сүтті жылына орта есеппен колхоздарға олардан қабылданған сүттің 20 проценті мөлшерінде, ал бұзауды қолдан сүт беріп асырау маусымында 50 процент мөлшерінде қайтарып беріп отырады.

14. Союзживконторынан колхоздарға асыл тұқымды мал өткізуі 1954 жылдан бастап бұл малды сатып алатын колхоздардың мемлекеттік дайындау пункттеріне қондылығы орта тиісті сыйыр малын, қой...

... дың орнына, тапсырған бірінші сортты әрбір 2 терісі үшін немесе II және III сортты 3 терісі үшін тапсырушылардың талабы бойынша ассортименттегі тиісті сорттағы және мөлшердегі бір иленген немесе боялған үй қояны терісі берілетін болсын, қазір қолданылатын мемлекеттік баға бойынша иленбеген және иленген (боялған) терілердің құнындағы айырмашылық төленетін болсын.

17. Колхоздардың қой қырқу пункттерінен аудандық дайындау складтарына дейін немесе станция жанындағы (пристань жанындағы) қабылдау пункттеріне дейін 25 километрден астам жерге жүн жеткізгені үшін ақы төленетін болсын.

Жүн тапсыру үшін ақы ССРО Ауыл шаруашылығы және дайындау министрлігінің мал шаруашылығы шикізаты мен аң терісін дайындау жөніндегі Бүкілодақтық бірлестігінің айналым шығындары есебінен автомобиль транспортымен тасуға төленетін бірыңғай тарифтар бойынша төленетін болсын.

18. 1954 жылға малшаруашылық өнімдерін дайындаудың және мемлекет тара...

... тып алу бойынша 1953 жылға дайындау жоспары: ет—608 мың тонна, соның ішінде екінші жарты жылда —564 мың тонна, сүт—2440 мың тонна, соның ішінде екінші жарты жылда —2241 мың тонна, жұмыртқа—1953 жылдың екінші жартысында — 143 миллион.

21. ССРО Ауыл шаруашылығы және дайындау министрлігі, ССРО Азық-түлік товарларының өнеркәсіп министрлігі, Орталық тұтынушылар одағы, жергілікті партия, совет және ауылшаруашылық органдары мал шаруашылығы өнімдерін міндетті түрде дайындаудың және мемлекет тарапынан сатып алудың 1953 жылға белгіленген жоспарларын сөзсіз орындау шараларын істеуге міндеттелсін.

22. ССРО Ауыл шаруашылығы және дайындау министрлігі 1953 жылдың 1 ноябріне дейін ССРО Министрлер Советіне ет, сүт, жұмыртқа, жүн және тері шикізатын дайындаудың және мемлекет тарапынан сатып алудың 1954 жылға арналған жоспарын облыс, өлке, республикалар бойынша бөлу туралы ұсыныстарын тапсыруға міндеттелсін.

III.

Колхозшылар, жұмысшылар мен қызметшілер шаруашылықтарының мемлекетке мал шаруашылығы өнімдерін міндетті тапсыру нормаларын кеміту туралы

1. Колхозшылар, жұмысшылар мен қызметшілер шаруашылықтарының мал шаруашылығы өнімдерін мемлекетке міндетті түрде тапсырудың қазір қолданылып отырған жылдық нормалары кемітіліп, мынадай мөлшерде белгіленсін:

а) ет — колхозшы шаруашылығынан жылына тірідей салмағымен 30 килограмм;

б) колхозшының, жұмысшы және қызметшінің шаруашылығындағы бір сыйырдан сүт:

Архангельск, Брянск, Великие Луки, Владимир, Вологда, Воронеж, Горький, Иваново, Калинин, Калуга, Кемерово, Киров, Кострома, Қырым, Куйбышев, Курган, Курск, Ленинград, Молотов, Москва, Новгород, Новосибирск, Омск, Орел, Пенза, Псков, Ростов, Рязань, Саратов, Свердлов, Смоленск, Тамбов, Тула, Тюмень, Ульяновск, Чкалов, Челябі және Ярославль облыстарында, Алтай, Краснодар, Красноярск және Ставрополь өлкелерінде, Башқұрт АССР-да және Татар АССР-да—жылына 110 литр;

Амур, Астрахань ,Иркутск, Калининград, Сталинград және Томск облыстарында, Приморск және Хабаровск өлкелерінде, Коми АССР-да, Мари АССР-да, Мордва АССР-да, Удмурд АССР-да және Чуваш АССР-да, Украин ССР-інде, Белорус ССР-інде, Қазақ ССР-інде, Латыш ССР-інде, Литван ССР-інде, Молдаван ССР-інде, Карел-Фин ССР-інде және Эстон ССР-інде жылына 100 литр;

Өзбек ССР-інде, Грузин ССР-інде, Азербайжан ССР-інде, Қырғыз ССР-інде, Тәжік ССР-інде, Армян ССР-інде және Түркмен ССР-інде, Грозный облысында, Кабарда АССР-да және Солтүстік- Осетин АССР-да —жылына 80 литр;

Сахалин және Чита облыстарында, Дағыстан АССР-да, Бурят- Монгол АССР-да және Якут АССР-да, Тува автономиялық облысында —жылына 60 литр.

Бірінші жарты жылда тумса бұзаулаған сыйырдан міндетті түрде сүт тапсыру нормалары жарма-жар кемітіледі;

в) колхозшы шаруашылығынан:

Украин ССР-інің Виница, Ворошиловград, Днепропетровск, Житомир, Запорожье, Каменец- Подольск, Киев, Кировоград, Николаев, Одесса, Полтава, Сталин, Сумы, Харьков, Херсон және Чернигов облыстарында, Краснодар және Ставрополь өлкелерінде, Ростов облысында, Кабарда АССР-да жылына 100 жұмыртқа;

Грузин ССР-інде, Азербайжан ССР-інде, Молдаван ССР-інде және Армян ССР-інде, Алтай өлкесінде, Астрахань, Воронеж, Грозный, Кемерово, Куйбышев, Курған, Курск, Қырым, Новосибирск, Омск, Томск, Тюмень, Саратов, Сталинград және Ульяновск облыстарында, Татар АССР-да және Солтүстік-Осетин АССР-да —жылына 75 жұмыртқа;

Белорус ССР-інде, Литван ССР-інде, Латыш ССР-інде және Эстон ССР-інде, Украин ССР-інің Волынь, Дрогобыч, Закарпат, Измаиль, Львов, Ровно, Станислав, Тернополь және Черновицы облыстарында, Брянск, Великие Луки, Владимир, Горький, Иваново, Калинин, Калуга, Киров, Кострома, Москва, Молотов, Орел, Пенза, Рязань, Смоленск, Свердлов, Тула, Тамбов, Челябі, Чкалов және Ярославль облыстарында, Башқұрт АССР-да, Дағыстан АССР-да, Мари АССР-да, Мордва АССР-да, Удмурд АССР-да және Чуваш АССР-да —жылына —50 жұмыртқа;

Өзбек ССР-інде, Қазақ ССР-інде, Қырғыз ССР-інде, Тәжік ССР-інде және Түрк...

... лықтарының мемлекетке міндетті түрде ет, сүт, жұмыртқа және жүн тапсырудың осы Қаулы бойынша белгіленген нормаларын қолдану міндеттелсін.

Колхозшы үйлері үшін міндетті түрде ет, сүт, жұмыртқа және жүн тапсырудың осы Қаулы бойынша белгіленген нормаларымен салыстырғанда неғұрлым төмен нормалары қолданылатын облыстарда, өлкелер мен республикаларда бұл айтылған өнімдерді міндетті түрде тапсырудың қазір қолданылып отырған нормалары сақталсын.

Семьясының жеке мүшелері өткен жылы колхозда еңбеккүннің белгіленген минимумын дәлелді себептерсіз орындамаған колхозшы шаруашылықтарына мемлекетке міндетті түрде ет тапсыру нормалары 50 процент арттырылсын.

Жергілікті жерде және дачалы поселкелерде тұратын, жеке меншіктенуінде малы бар жұмысшылар мен қызметшілердің, кәсіпшілік, балық аулау артельдері мен мүгедектер кооперациясы артельдері мүшелерінің шаруашылықтары, жер участогі бар болған күнде, колхозшы үйлері үшін белгіленген тәртіп бойынша және сол нормалар бойынша мемлекетке міндетті түрде ет тапсыруға қамтылсын.

1953 жылғы 15 июньдегі есеп мәліметтері бойынша жеке меншіктенуінде малы болмаған колхозшылардың шаруашылықтары 1953 жылдың екінші жартысында ет тапсырудан босатылсын және 1954 жылы ет тапсыруға қамтылмасын.

2. Жеке шаруа шаруашылықтары мен жеке дара қол өнершілердің шаруашылықтары қазір қолданылатын нормалар бойынша мемлекетке міндетті түрде ет, сүт, жұмыртқа және жүн тапсыруға қамтылсын.

3. Дайындау ұйымдарына жаңа нормалар бойынша есептелген, өнімді міндетті түрде тапсырудан артық өткізілген, ет, сүт, жұмыртқа және жүн үшін колхозшылардың және басқа азаматтардың шаруашылықтарымен мемлекетке сатып алу түрінде сатып берген өнімдері үшін есеп айыру міндеттелсін.

4. Колхозшы, жұмысшы, қызметші, жеке шаруа және басқа азаматтар шаруашылықтары 1953 жылдың екінші жартысынан бастап мемлекетке міндетті түрде қой терісі мен ешкі терісін тапсырудан босатылсын.

Қалалар мен жұмысшы поселкелері халықтарының шаруашылықтары 1953 жылдың екінші жартысынан бастап мемлекетке міндетті түрде сүт тапсырудан босатылсын.

5. Колхозшы, жұмысшы, қызметші шаруашылықтары мен басқа азаматтардың шаруашылықтары өздерінің жеке меншіктенуіндегі ешкі мен түйеден мемлекетке міндетті түрде жүн тапсырудан 1953 жылдан бастап босатылсын, сол сияқты, Қыйыр солтүстік аудандарындағы колхозшылардың және басқа азаматтардың шаруашылықтары мемлекетке міндетті түрде жүн тапсырудан босатылсын.

6. 1953 жылдан бастап колхозшылар мен басқа азаматтардың шаруашылықтары мемлекетке міндетті түрде брынза- сыр тапсырмайтын болсын және ССРО Азық-түлік товарларының өнеркәсіп министрлігі брынза- сырды және қой сүтін мемлекет...

... қан мұғалімдерінің) шаруашылықтары; селолық жерлердегі балалар үйлерінің директорларының, директорлардың оқу-тәрбие бөлімі жөніндегі орынбасарларының, тәрбиешілерінің және еңбек жөніндегі нұсқаушыларының шаруашылықтары;

г) арнаулы білімі бар және селолық жерлердегі кәсіпорындарында, мекемелер мен ұйымдарда өз мамандығы бойынша жұмыс істейтін агрономдардың, зоотехниктердің, гидротехниктердің, жерге орналастырушылардың, мелиораторлардың, мал дәрігерлері мен фельдшерлерінің, медицина дәрігерлерінің, орта дәрежелі медицина қызметшілерінің, мемлекеттік санитария инспекторларының шаруашылықтары;

д) селолық жерлердегі машина-трактор станциялары мен арнаулы станцияларын, ауылшаруашылық машиналарын күрделі жөндейтін аудандаралық мастерскойлардың, сол сияқты, совхоздардың, жылқы заводтарының және мемлекеттік жеміс питомниктерінің директорларының, директор орынбасарларының, техникалық басшыларының, инженерлерінің, техниктерінің, агрономдарының, аға механиктерінің және механиктерінің шаруашылықтары.

Осы қаулының «в», «г», «д» қосымша пункттерінде белгіленген жеңілдік мына шартпен беріледі:

егер бұл қосымша пункттерде көрсетілген азаматтар семьяның басшысы немесе семьяның еңбекке жарайтын бірден бір мүшесі болса;

егер шаруашылықта жұмыс малы болмаса және ең көп дегенде бір сыйыр быйылғы жылы туған төлді есептемегенде, сыйыр малының бір төлі, алты айдан асқан бір шошқа және бір жылдан асқан төлі бар үш қой мен ешкі болса, ал сыйыр немесе шошқа болмаған күнде —ең көп дегенде, төлі бір жастан асқан бес қой мен ешкі болса, ал Қыйыр Солтүстік аудандарында және сол аудандарға теңестірілген қашық жерлерде, егер жеке меншіктегі малдың саны сол ауданның колхозшы үйі үшін ауылшаруашылық артелінің Уставы бойынша белгіленген санынан аспаса;

егер шаруашылықта жер участогінің көлемі ССРО үкметі белгілеген нормадан аспаса;

е) колхоздарға мекемелерден, кәсіпорындар мен ұйымдардан жіберілген мамандар мен практиктерден сайланған колхоз председательдерінің шаруашылықтары;

ж) селолық жерлерде тұратын және жеке меншіктенуінде малы жоқ жұмысшылар мен қызметшілердің, кәсіпшілік, балық аулау артельдері мен мүгедектер кооперациясы артельдері мүшелерінің шаруашылықтары;

з) қартайғандықтан еңбекке жарамайтын колхозшылардың, жұмысшылардың, қызметшілердің, жеке шаруалардың және басқа азаматтардың (жасы 60-қа жеткен және одан асқан еркектердің, жасы 55-ке келген және одан асқан әйелдердің) шаруашылықтары, егер шаруашылыққа семьяның еңбек етуге жарайтын басқа мүшелері өз еңбегімен қатынаспаса;

(Жалғасы 3-бетте).

ССРО Министрлер Советі мен СОКП Орталық Комитетінде

Елімізде мал шаруашылығын онан әрі өркендету және колхозшылар, жұмысшылар мен қызметшілер шаруашылықтарының мемлекетке мал шаруашылығы өнімдерін міндетті тапсыру нормаларын кеміту шаралары туралы

(Жалғасы. Басы 1, 2-беттерде).

и) семьясының құрамында асыраушысынан айрылғандығы себепті мемлекеттен пенсия алатын 8 жасқа дейінгі балалары бар азаматтардың шаруашылықтары, егер семьясының құрамында еңбекке жарайтын семья мүшесі бірден артық болмаса;

к) міндетті түрде өнім тапсырылуы есеп етілген жылдың 1 январына дейін жасы 16-ға толмаған жетім балалардың шаруашылықтары, егер шаруашылықта еңбекке жарайтын семья мүшелері болмаса.

9. 8-пункттің, «б», «в», «ж», «к» қосымша пункттерінде көрсетілген шаруашылықтар мемлекетке міндетті түрде сүт тапсырудан толық босатылсын.

8-пунктте айтылған, жеке меншіктенуінде сиырлары жоқ басқа шаруашылықтар мемлекетке міндетті түрде сүт тапсыруға жеңілдетілген норма бойынша —белгіленген нормалардың жартысы мөлшерінде— тартылсын.

10. Отан соғысы майдандарында қаза тапқан және хабарсыз кеткен әскер қызметшілері мен партизандардың шаруашылықтарына мемлекетке міндетті түрде ет, сүт, жұмыртқа, жүн және шошқа терісін тапсыру жөнінде мынадай жеңілдіктер берілсін: семья құрамында еңбекке жарайтын бір семья мүшесіне 16 жасқа дейінгі үш бала бар шаруашылықтарға міндетті түрде тапсыру нормаларының 25 проценті мөлшерінде, ал семья құрамында еңбекке жарайтын бір адамға 16 жасқа дейінгі үштен артық бала бар шаруашылықтарға —50 процент мөлшерінде.

11. Егер сиыры, тумса бұзаулаған сиыры немесе қойы өліп, немесе сиыры ылажсыздан сойылса мұндай колхозшылардың, жұмысшылардың, қызметшілердің және басқа азаматтардың шаруашылықтары мемлекетке міндетті түрде сүт пен жүн тапсырудан босатылсын, сол сияқты, шошқасы жұқпалы аурулардан өліп қалса шығын болу себептері туралы малдәрігерлік бақылауының қорытындысы бар немесе амалсыздан шошқасын сойған колхозшылардың және басқа азаматтардың шаруашылықтары міндетті түрде шошқа терісін тапсырудан босатылсын.

Міндетті түрде сүт, жүн және шошқа терісін тапсырудан босату малдың шығын болған немесе ылажсыз сойылған кезінен басталсын.

12. Республикалардың Министрлер Советтеріне, өлкелік атқару комитеттері мен облыстық атқару комитеттеріне стихиялық апаттардан зардап шеккен, семьядағы негізгі қызметкері қайтыс болған немесе ұзақ ауруға шалдыққан және уақытша ауыр материалдық жағдайға ұшыраған колхозшылардың, жұмысшылардың, қызметшілердің және басқа азаматтардың шаруашылықтарын мал шаруашылығы өнімдерін мемлекетке міндетті түрде тапсырудан аудандық атқару комитеттерінің өтініштері бойынша ішінара, ал жеке реттерде толық босатуға право берілсін.

13. Міндетті түрде өнім тапсыру жөніндегі жеңілдіктер бергенде еңбекке жарамайтындардың қатарына мыналар қосылады:

а) әлеуметтік қамсыздандыру органдары мүгедектіктің I және II топтарына жатқызған мүгедектер;

б) егіс жұмыстарында және басқа жұмыстарға қатыса алмайтын жарымжандар.

Жеңілдік бергенде семья мүшелері— мал шаруашылығы өнімдерін міндетті түрде тапсыру есеп етілетін календарлы жылда жасы 60-қа толған және одан асқан еркектер, жасы 55-ке толған және одан асқан әйелдер, жасы 16-ға дейінгі балалар, сол сияқты әскер қызметшілері және оқу мерзімі кемінде бір жылдық оқу орындарының оқушылары еңбекке жарайтындардың санына қосылмайды.

IV.

Колхоздарда жемшөп өндіруді және дайындауды ұлғайту туралы

1. 1954 жылы колхоздарда жай жемшөп дайындау жоспары 176 миллион тонна, соның ішінде пішен —90 миллион тонна, құнарлы жемшөп —76 миллион тонна, оның ішінде сүрленген жемшөп— 42 миллион тонна және тамыр- түйнекжемістілер — 34 миллион тонна мөлшерінде белгіленсін.

Жемшөп өндірудегі артта қалушылықты жою және колхоздардың малын жақсы гі-

үшін сүрленетін құнарлы жемшөп алу мақсатымен жүгерінің собығын сүрлеуді ұйымдастыру тапсырылсын;

в) картоптың жемшөптік сапасы жоғары болғандықтан мал азығы мақсаттары үшін картоп өндіру ең алдымен қаратопырақты емес өңірдің, Уралдың орталық қаратопырақты облыстардың және Батыс-Сибирьдің аудандарында едәуір ұлғайтылсын;

қолайлы және жемдік дәнді дақылдар егісіне онша көп жер бөлінбейтін Оңтүстік, Оңтүстік- Шығыс, Батыс Сибирь аудандарында және басқа аудандарда қолданылып жүрген ауыстыру бәламасы бойынша бидайды жемдік дәнді дақылдарға ауыстырып отырсын;

в) 1953 жылдың екінші жартысынан бастап міндетті тапсырмалар бойынша және машина- трактор станциялары мен арнаулы станциялардың жұмысы үшін заттай ақы төлеу есебіне мемлекетке өткізілетін майлы дақылдардың тұқымы үшін колхоздарға жеңілдік баға бойынша күнжара сату нормасын 1 центнерге 12 килограмға дейін белгілесін.

Салалы зығыр және конопля жөнінде колхоздарға күнжара сатудың қазіргі тәртібі сақталсын.

Жоспардан тыс 25 процентке дейін майлы дақылдар тұқымын тапсырған колхоздарға күнжара сату нормасы бір центнер үшін 16 килограмм мөлшерінде, жоспардан тыс 25 проценттен 50 процентке дейін майлы дақылдар тұқымын тапсырғаны үшін —бір центнерге 32 килограмм мөлшерінде және жоспардан тыс 50 проценттен аса тұқым тапсырғаны үшін — бір центнерге 40 килограмм мөлшерінде белгіленсін.

4. Сиырдың сүттілігін арттыру мақсатымен, жазғы уақытта сиырды қорада немесе лагерьде бағып- күтуді, жайылымды пайдаланудың загондық системасын қолданып, сиырды құнарлы көкшөппен мол азықтандыру әдісін кеңінен енгізу колхоздарға ұсынылсын.

Сиырды жазғы және күзгі уақытта көк және құнарлы жемшөппен үстеп азықтандыру үшін жасанды жайылымдар, көпжылдық және біржылдық дәнді шөп пен бұршақты шөп егу, сонымен қатар жемшөптік тамыржемістер егу қамтамасыз етілсін.

Сүрлеу үшін жүгері, күнбағыс, мал-азықтық капуста және басқа сүрленетін дақылдар өсіруді кеңінен қолдана отырып, әрбір колхоз бен совхоздың бір сиырға кемінде 5—6 тонна жемшөп сүрлеуі қажет деп саналсын.

5. Қазақ ССР-нің, Өзбек ССР-нің, Түркмен ССР-нің, Тәжік ССР-нің, Қырғыз ССР-нің, Грузин ССР-нің, Азербайжан ССР-нің, Астрахань, Грозный, Сталинград, Ростов облыстарының, Дағыстан АССР-нің, Солтүстік Осетин АССР -нің және Ставрополь өлкесінің колхоздарында мал шаруашылығын, әресе қой шаруашылығын онан әрі өркендету үшін және бұл республикаларда, өлкелер мен облыстарда малды алыска айдауды бірте-

жайылымдарда мынадай мөлшерде шахталық және шыңырау құдықтар қазу жұмысы жүзеге асырылсын:

	1954 ж.	1955 ж.
Шахталық құдықтар	6500	5800
Шыңырау құдықтар	2730	3500

8. Колхоздардың пайдаланатын негізгі жерлерінде жобалау- зерттеу жұмыстары және құдықтар қазуға, тағы басқа жер суландыратын құрылыстар салуға техникалық басшылық жасау мемлекет бюджетінің есебіне алынсын. Мемлекет қорындағы жерлерде жобалау- зерттеу жұмыстары, құдықтар қазу және басқа құрылыстар салу жөніндегі шығындар мемлекеттік бюджет есебіне алынсын, ал мемлекеттік жер қорындағы колхоздарға бекітіліп берілген жайылымдарда құдықтар қазу және басқа жер суландыратын құрылыстар салу жұмыстарының 50 проценті мемлекеттік бюджеттің есебінен, ал 50 проценті колхоздардың өз еңбегі мен қаржысының есебінен жүргізілсін.

9. Тамақ өнеркәсіп орындарының қалдықтарынан құрама азық пен жемшөп өндіруді арттыру мақсатымен:

а) ССРО Азық -түлік товарлар өнеркәсіп министрлігіне 1954 жылы құрама азықтар өндіруді 2000 мың тоннаға, соның ішінде құсқа арналған құрама азықты 300 мың тоннаға жеткізу міндеттелсін.

ССРО Мемлекеттік Жоспарлау Комитеті, ССРО Ауыл шаруашылығы және дайындау министрлігі, ССРО Азық- түлік товарлар өнеркәсіп министрлігі 1956 жылы құрама азық өндіретін заводтардың қуатын жылына 5000 мың тоннаға дейін жеткізу туралы бір ай мерзімнің ішінде ССРО Министрлер Советіне ұсыныстар тапсыратын болсын;

б) ССРО Мемлекеттік Жоспарлау Комитеті, ССРО Финанс министрлігі, ССРО Азық- түлік товарлар өнеркәсіп министрлігі, ССРО Ауыл шаруашылығы және дайындау министрлігі құрама азықтың, ет-сүйек және балық ұнының бағасын кеміту туралы бір ай мерзім ішінде ССРО Министрлер Советіне ұсыныс тапсыратын болсын;

в) ССРО Азық- түлік товарлар өнеркәсіп министрлігі 1954 жылы құрғақ жом өндіруді 155 мың тоннаға дейін, қан және ет-сүйек ұнын —28 мың тоннаға дейін, мал азықтық балық ұнын—31 мың тоннаға дейін, құрғақ барданы —23 мың тоннаға дейін, малазықтық сүйек ұнын— 20 мың тоннаға дейін жеткізетін болсын.

ССРО Азық- түлік товарлар өнеркәсіп министрлігі 1954—1955 жылдары жом қоймаларын тәртіпке келтіріп, жомды ойып алу және тиеу жұмыстарын меха-

1955 жылдары жасалуға және өндіріске енгізілуге жататын жаңа машиналар мен құралдар конструкцияларының тізбегі бекітілсін.

5. ССРО машина жасау өнеркәсіп министрлігі, Қорғаныс өнеркәсіп министрлігі, Транспорт және ауыр машина жасау өнеркәсіп министрлігі, Ауыл шаруашылығы және дайындау министрлігі, Металлургия өнеркәсіп министрлігі, Көмір өнеркәсіп министрлігі, Авиация өнеркәсіп министрлігі, РСФСР Министрлер Советі мен Украин ССР Министрлер Советі 1954 — 1955 жылдары ауыл шаруашылығына жемшөп дақылдарын өсіруді, жемшөп дайындауды, шалғындар мен жайылымдарды жақсарту және суландыру жөніндегі жұмыстарды механикаландыру үшін машиналар, құрал- жабдық пен материалдар жеткізілуін қамтамасыз етуге міндеттелсін.

Соның ішінде:

		1954 ж.	1955 ж.
Өзі жүретін пішен машиналар мың дана		7,5	7,5
Трактор пішен машиналар	»	19,0	23,0
Трактор тырнауыштар	»	35,0	45,0
Трактор сүйреткілер	»	83,0	123,0
Маялауыштар	»	35,0	50,0
Сүрленетін шөп жыйнау комбайндары	»	2,0	5,0
Жүгері жыйнайтын комбайндар	»	2,5	3,5
Экскаваторлар	»	0,39	0,31
Ор қазғыштар	»	2,1	2,0
Бульдозерлер	»	1,1	1,1
Бұтақ қырыққыштар	»	1,0	2,0
Скреперлер	»	5,8	5,9
Болат трос тонна есебімен	»	2440	2420
Бензинді моторлар мың дана		30,0	50,0

ССРО Мемлекеттік Жоспарлау Комитеті 1954 және 1955 жылдарға арналған халық шаруашылық жоспарларында министрліктер мен мекемелер бойынша ауылшаруашылық машиналары, құрал-жабдықтар мен материалдар өндірілуін және жеткізілуін көздейтін болсын.

6. 1954 және 1955 жылдары колхоздардың мал фермаларында еңбекті көп керек ететін жұмыстарды механикаландыру жөніндегі тапсырмалар бекітілсін: сумен жабдықтау жөнінде 1954 жылы 20 мың

шина- трактор станциялары мен арнаулы станциялардың трактор жұмыстары жоспарларында колхоздардың мал фермаларынан қашықтағы егістік участоктеріне көң тасылуын көздеуге міндеттелсін.

7. ССРО Мемлекеттік Жоспарлау Комитеті 1954 және 1955 жылдарға арналған халық шаруашылық жоспарларында мынаны көздеуге міндеттелсін:

а) ССРО ауыл шаруашылығы және дайындау министрлігіне колхоздарға сату үшін және ССРО Совхоздар министрлігіне мал фермаларында еңбекті көп керек ететін жұмыстарды механикаландыруға совхоздарға беру үшін мына машиналар, құрал жабдықтар мен материалдар өндіріліп, жеткізілетін болсын:

Соның ішінде:

	1954 ж.	1955 ж.
Сауу установкалары мың дана	7,5	15,0
Аспа жолдар мың комплект	8,2	16,5
Жемшөп сулағыштар мың дана	37,0	41,5
Жел двигательдері мың дана	5,1	7,7
10 киловатқа дейінгі электродвигательдері	80,0	131,0
Әртүрлі насостар	25,5	48,3
Пар күші установкалары	0,5	1,0
Су проводының шойын трубалары мың тонна	15,0	25,0

б) су шығарғыш металл бактар жасауға РСФСР Жергілікті және отын өнеркәсіп министрлігі үшін РСФСР Министрлер Советіне, Украин ССР Жергілікті және отын өнеркәсіп министрлігі үшін Украин ССР Министрлер Советіне 1954 жылы 20 мың тонна және 1955 жылы 30 мың тонна табақ және бұрышты болат бөлінуі көзделсін; су шығарғыш ағаш бактарды құрсау үшін ССРО Ағаш және қағаз өнеркәсіп министрлігіне, 1954 жылы 3,7 мың тонна және 1958 жылы 5.6 мың тонна салалы болат бөлінуі көзделсін.

8. Машина жасау өнеркәсіп министрлігі, Транспорт және ауыр машина жасау өнеркәсіп министрлігі, Химия өнеркәсіп министрлігі 1954 және 1955 жылдары ССРО ауыл шаруашылығы және дайындау министрлігі мен ССРО Совхоздар министрлігіне мал фермаларында, монтаж жұмыстарын жүргізуге және жайылымдарды суландыруға керекті машиналар мен құрал-жабдықты жеткізуге міндеттелсін.

9. Мал фермаларын механикаландыру жөніндегі жұмыстарды жақсы ұйымдастыру және комплексті өткізулі қамтамасыз ету мақсатымен машина- трактор стан-

неммен, баска жай жемшөппен, тамыр-түйнекжемістілермен, сүрленген жемшөппен, көк шөппен, азықтық дәнмен және басқа құнарлы жемшөппен толық қамтамасыз ету мақсатымен:

а) колхоздарда көпжылдық және біржылдық шөптің, жемшөптік тамыржемістілердің, жемшөптік бақша және сүрленетін дақылдардың егіс көлемі мен шығымдылығы мынадай мөлшерге жеткізілсін:

Жер көлемі (миллион гектар)

	1954 ж.	1955 ж.
Көпжылдық шөптің шабылатын көлемі	13,6	16,0
Көпжылдық шөп егісі	10,0	12,0
Біржылдық шөптер	5,6	6,2
соның ішінде судан шөбі	1,5	1,7
Жемшөптік тамыржемістілер мен жемшөптік бақша дақылдары	1,4	1,5
Сүрленетін дақылдар	2,0	2,4

Шығымдылығы (бір гектардан центнер есебімен)

	1954 ж.	1955 ж.
Көпжылдық шөптің пішені	24	27
Біржылдық шөптің пішені	22	24
Жемшөптік тамыржемістілер мен жемшөптік бақша дақылдары	160	180
Сүрленетін дақылдар	120	135
Табиғи шабындықтар	12	13,5

Көпжылдық шөптің шабылатын көлемі жөніндегі жоспар орындалмаған күнде біржылдық шөп пен басқа жемшөптік дақылдар егісінің көлемі тиісінше арттырылатын болып белгіленсін;

б) далалық және орманды- далалық аудандарда беденің, эспарцеттің, қылтықсыз арпабастың және судан шөбінің егісі; қаратопырақты емес өңірде және Урал аудандарында —атқонақ аралас жоңышқаның, аралас сыйыржоңышқа —сұлының және біржылдық райграстың егісі; әсіресе Оңтүстік- Шығыстың, Оңтүстіктің және Солтүстік Кавказдың бақша далалық аудандарында жемшөптік бақша дақылдары— асқабақтың, қарбыздың, кәдінің егісі ұлғайтылсын, сонымен катар жемшөптік асқабақ пен кәдінің егісі еліміздің басқа аудандарында өсірілетін болсын; сүрленетін жүгері егісін сүрленген жақсы жемшөп әзірлеу үшін неғұрлым бағалы және өнімді дақыл ретінде қаратопырақты және қаратопырақты емес өңірдің орталық облыстарында, Белоруссияның, Прибалтика республикаларының аудандарында, Уралдың, Сибирьдің, Қиыр Шығыстың оңтүстік аудандарында және Қазақстанның солтүстік аудандарында өсіруге шаралар қолданылсын.

ССРО Ауыл шаруашылығы және дайындау министрлігі мен ССРО Совхоздар министрлігіне 1954 жылы кең көлемдегі өндіріс тәжрибесі ретінде, табиғат жағдайларына байланысты жүгері астық болып өсіп жетілмейтін қаратопырақты және қаратопырақты емес өңірдің орталық облыстарының, Белоруссия мен Прибалтика республикалары аудандарының, Уралдың, Сибирьдің, Қиыр Шығыстың оңтүстік аудандарының және Қазақстанның солтүстік аудандарының колхоздары мен совхоздарында шошқа мен құсты азықтандыру үшін, сол сияқты жақ жемшөпке қосу

г) 1954 жылы колхоздарда 1121 мың центнер жоңышқа тұқымын, 813 мың центнер беде тұқымын, 872 мың центнер эспарцет тұқымын және 644 мың центнер көпжылдық дәнді шөп тұқымын жинау қамтамасыз етілсін. 1953 жылы мемлекет қорына кемінде 60 мың центнер судан шөбінің тұқымы дайындалсын;

д) 1953—1955 жылдардың ішінде кемінде 60 мың центнер жоңышқа, 60 мың центнер беде, 50 мың центнер эспарцет, 30 мың центнер атқонақ, 25 мың центнер еркекшөп және 40 мың центнер қылтықсыз арпабас тұқымдарының мемлекеттік сақтық қоры жасалсын;

е) колхоздарда шалғындық пен жайылымды жақсарту жөніндегі жұмыстардың мынадай мөлшерде жүргізілуі қамтамасыз етілсін:

(мың гектар)

	1954 ж.	1955 ж.
Шалғындық пен жайылымда шөпті тыңайтқыштармен үстеп қоректендіру	1700	3300
Шөбі сұйық шалғындар мен жайылымды жырту және бұл жерлерге жемшөптік дақылдар егу	1635	3200
Батпақтанған шалғындар мен жайылымды құрғату	650	750
Шалғындар мен жайылымдағы түбірлерді қопару және тазалау	740	960

Колхоздарда 1953 жылдың күзі мен 1954 жылдың көктемінде кемінде 7 миллион тонна көң, 1,4 миллион тонна шымтезек қордасын және 300 мың тонна қый суын дайындап, шалғындыққа енгізу жұмысы ұйымдастырылсын.

ССРО Ауыл шаруашылығы және дайындау министрлігі, жергілікті совет және ауылшаруашылық органдары колхоздарда жемдік дәнді дақылдар егісін ұлғайтуды қамтамасыз етіп, колхоздарда дәнді жемқорларын жасауға және дұрыс пайдалануға қатаң бақылау орнататын болсын, сонымен қатар тұқым шаруашылығы ісін жақсартуға, дән- бұршақ дақылдарының —жаздық және күздік сыйыржоңышқаның, атбас бұршақтың, бұршақтың, чинаның, нұттың, жасымықтың және басқа дақылдардың тұқымдарын көбейтуді тездетуге шаралар қолдансын.

2. 1953 жылдан бастап колхоздар мал мен құсты азықтандыруға арналған жемдік дәнді (сұлы, арпа, жүгері, дән- бұршақ және басқа дақылдар мен астық қалдықтары) диірменде тарттырып, уақтатқаны үшін қалда тапсырудан босатылсын. Жемдік дәнді мемлекеттік және кооперативтік диірмендерде тарттырғаны үшін төленетін ақы бір центнеріне 3 сом мөлшерінде ақшадай алынатын болсын.

3. Колхоздардың малын құнарлы жемшөппен қамтамасыз ету үшін ССРО Ауыл шаруашылығы және дайындау министрлігі мен ССРО Азық- түлік товарлар өнеркәсіп министрлігі 1953 жылдан бастап:

а) міндетті тапсырмалар бойынша мемлекетке бидай өткізетін колхоздарға сол өткізген бидай салмағының 7 проценті мөлшерінде кебегін қайтарып берсін, кебектің құны бидайға қолданылатын дайындау бағасы бойынша төленсін;

б) аса бағалы азық- түліктік дақыл — бидай өсіруге топырақ- климат жағдайы

...іргі азаиту үшін отарлы мал жайылымын неғұрлым дұрыс және толық пайдалану мақсатымен отарлы мал жайылымы участоктерінде пішеннің сақтық қорларын жасау қамтамасыз етілсін, бұл үшін көпжылдық және біржылдық шөптер егілсін, мал қоралары, сонымен қатар тұрғын үйлер мен мәдени- тұрмыс үйлері салынсын.

ССРО Ауыл шаруашылығы және дайындау министрлігі 1954 жылғы 1 январьға дейін отарлы мал жайылымдарын неғұрлым дұрыс және тиімді пайдалану туралы ССРО Министрлер Советіне ұсыныстар тапсыратын болсын.

6. ССРО Ағаш және қағаз өнеркәсіп министрлігіне алыстағы отарлы жайылымдарда мал бағатын аудандардың колхоздарына сату үшін стандартты ағаш үйлер мен шопандар бригадаларына арналған шағын вагондар жасап, Орталық тұтынушылар одағына жеткізіп беруді қамтамасыз ету міндеттелсін.

ССРО Мемлекеттік Жоспарлау Комитеті стандартты үйлер мен шағын вагондар жасап, жеткізіп беруді жоспарларда карастыратын болсын.

7. Малды суатпен қамтамасыз ету үшін

...никаландыруды қамтамасыз ететін болсын.

10. Көптеген спирт, кант, сыра заводтарында және тамақ өнеркәсібінің басқа кәсіпорындарында малазықтық бағалы қалдықтарды малды бордақылау үшін пайдалану ісінің осы уақытқа дейін шындап ұйымдастырылмағаны дұрыс емес деп саналсын.

ССРО Мемлекеттік Жоспарлау Комитетіне, ССРО Азық- түлік товарлар өнеркәсіп министрлігіне және ССРО Совхоздар министрлігіне спирт, кант, сыра заводтары және тамақ өнеркәсібінің басқа кәсіпорындары жанында дайындау және сатып алу жолымен түсетін малды, сондай-ақ совхоздардың малын бордақылау үшін тұрақты жұмыс істейтін бордақылау базаларын ұйымдастыру жолымен олардың малазықтық қалдықтарын толық пайдалану туралы бір ай мерзім ішінде ССРО Министрлер Советіне ұсыныстар тапсыру міндеттелсін.

11. ССРО Сауда министрлігіне, ССРО Азық- түлік товарлар өнеркәсіп министрлігіне және Орталық тұтынушылар одағына қалаларда, өнеркәсіп орталықтарында және жұмысшы поселкелерінде шошқаны бордақылау үшін тамақ қалдықтарын жинауды ұйымдастыру міндеттелсін.

V.

Жемшөп дақылдарын өсіруді және мал фермаларында еңбекті көп керек ететін жұмыстарды механикаландыру туралы

1. Колхоздарда жұмыстарды механикаландыру дәрежесі шөп шабу, пішенді тырнаушпен жинау және шөмелелеу жөнінде 1954 жылы 65 процентке дейін және пішенді маялау жөнінде 50 процентке дейін, шөп шабу, пішенді тырнауышпен жинау және шөмелелеу жөнінде 1955 жылы 80 процентке дейін және пішенді маялау жөнінде 65 процентке дейін, сүрлеу жөнінде тиісінше 65 процентке және 75 процентке дейін, сүрленетін дақылдар мен малазықтық тамыржемістерін егу және қатар аралығын баптау жөнінде 75 процентке және 95 процентке дейін, комбайнмен жиналатын егістіктерден сабан жинау және маялау жөнінде 1954 жылы 50 процентке дейін, 1955 жылы 70 процентке дейін жеткізілсін.

2. 1954—1955 жылдарға машина-трактор станциялары үшін шөп сүрлеу құрылыстарын салу, шалғындар мен жайылымдарды жақсарту және сабан маялау жөнінде механикаландырылған жұмыстардың мынадай көлемі белгіленсін: 1954 жылы аумағы 7,0 миллион текше метр және 1955 жылы аумағы 10,0 миллион текше метр шөп сүрлеу ураларын қазу; 1954 жылы —650 мың гектар және 1955 жылы —750 мың гектар батпақтанған шалғындар мен жайылымдарды құрғату; 1954 жылы —740 мың гектар және 1955 жылы—960 мың гектар шалғындар мен жайылымдарда томартүбірлерді қопару және буталардан тазарту; комбайнмен жиналғаннан кейін 1954 жылы— 40 миллион гектар және 1955 жылы—60 миллион гектар сабанды жинау және маялау.

3. ССРО Ауыл шаруашылығы және дайындау министрлігінің мына машиналар мен құралдарды өндіріске беру туралы ұсынысы қабылдансын: көшпелі сауу установкасы ДУП-10, сиыр сауу залының жабдығы, бу күшімен жүретін установка ЛПУ--1, аспа сүйреткі ВНУ-3, Белорус ССР Ғылым академиясының ауыл шаруашылығын механикаландыру институтының конструкциясы бойынша жасалған жемшөп әзірлеу агрегаты, универсалды жемшөп ұсатқыш ДКУ-1,2, ярусты батпақ плугы ПБЯ-56, батпақ фрезасы ФБ-1, шымдау- үңгу машинасы ДКН—2, ор экскаваторы ЭТ—141, орқазғыш КМ-1400, пішен машиналарының шалғыларын ылғалды қайрау үшін өте өнімді станок, тракторға тіркелетін қос білікті пішен машинасы ДТ-54, екі пішен жинағыш- шөмелелегішке керекті тіркеуіштер, Рожновскийдің конструкциясы бойынша жасалған су шығарғыш мұнарасы бар жел двигателі және жүгері жинайтын комбайн КУ-2.

4. Машина жасау өнеркәсіп министрлігі жемшөп өндіру, шалғындар мен жайылымдарды құрғату және негізінен жақсарту жөніндегі жұмыстарды, мал фермаларындағы еңбекті көп керек ететін жұмыстарды комплексті механикаландыру үшін керекті жаңа машиналар мен құралдарды конструкциялау жұмысын күшейтуге міндеттелсін, сонымен қатар, жүргізілген сындардың нәтижелері негізінде ДТ-54 тракторына тіркелетін кең алқымды пішен машиналарын, «Беларусь» тракторына тіркелетін білікті пішен машинасын және аумағы үлкен пішен жинағыш—маялағышты ақырына дейін конструкциялап болып, 1954 жылы өндірісте көптеп шығаруды ұйымдастыратын болсын.

Жемшөп өндіру, шалғындар мен жайылымдарды құрғату және негізінен жақсарту жөніндегі жұмыстарды, мал фермаларындағы еңбекті көп керек ететін жұмыстарды механикаландыру үшін 1953—

...фермада және 1955 жылы —30 мың фермада, сиыр малын автосуарғыштарды қолдан суару жөнінде тиісінше —10 мың және 15 мың фермада, сиыр сауу жөнінде —5 мың және 10 мың фермада, ферманың ішкі транспорты жөнінде — 10 мың және 20 мың фермада, құнарлы азықтарды ұқсату жөнінде —10 мың және 14 мың фермада, ірі азықты ұқсату жөнінде —10 мың және 15 мың фермада, сұлы азықтарды ұқсату жөнінде — 15 мың және 20 мың фефмада және жемшөпті булау жөнінде 1954 жылы 40 мыңға дейін және 1955 жылы 45 мыңға дейін фермада.

Мұнда мал фермаларындағы барлық еңбекті көп керек ететін жұмыстарды көбінесе комплексті механикаландыру ісінің механикаландырудың жаңа, анағұрлым жетілдірілген және нәтижелі әдістерін қолданумен бірге жүргізілуі қамтамасыз етілсін.

ССРО Ауыл шаруашылығы және дайындау министрлігі қажетті реттерде ма-

...циялары бұл жұмыстардың ... сатып болып белгіленсін, колхоздардың сатып алған машиналары мен құрал- жабдығын тасымалдауды қамтамасыз ететін болсын, ол машиналар мен құрал- жабдықты мал фермаларында орнатып, монтаж жасайтын болсын. Колхоздар механикаландыру объектілерін пайдалануға әзір тұрған түрінде қабылдайды.

10. МТС қызметкерлері үшін белгіленген, жұмыс стажы үшін жалақыға қосымша төленуі шалғын- мелиорация және машина- малшаруашылығы станцияларының қызметкерлері жөнінде қолданылатын болсын.

11. Машина жасау өнеркәсіп министрлігінің жемшөптік дақылдарды өсіру, шалғындар мен жайылымдарды жақсарту жөніндегі жұмыстарды және мал фермаларындағы еңбекті көп керек ететін жұмыстарды механикаландыруға керекті машиналар өндіретін қуатты арттыру және өндірістік базасын кеңейту шаралары бекітілсін.

VI.

Мал қораларын салу туралы

1. 1954 жылы колхоздарда мал қораларын салу: 4,2 миллион сиыр мен бұзауға сиыр аулалары мен бұзау қоралар, 16,3 миллион қойға қой қора, 2,5 миллион шошқаға — шошқа қора, 27 миллион құсқа —құс қора, 30,0 миллион балапандар үшін үйлер және сыйымдылығы 6,0 миллион тонна жемшөп сүрлейтін күрделі құрылыстар салу жоспары бекітілсін.

Құрылыс бригадаларын құру, мал қораларын салуда құрылыс бригадалары мүшелерінің еңбегіне кесімді- сыйлық ақы төлеу системасын кеңінен қолдану, сонымен қатар колхозшылардың жалпы жиналысының қаулысы бойынша бригадаларға жұмыс сапасын жақсы орындап, мал қораларының құрылысын мерзімінен бұрын аяқталғаны үшін ақшадай және заттай сыйлық беру колхоздарға ұсынылсын.

2. МТС-тердегі машиналар мен механизмдерді неғұрлым жақсы және толық пайдалану мақсатымен мал қораларын, жемшөп сүрлейтін құрылыстар салуда, құрылыс материалдарын тасып жеткізуде және тақтай тілуде МТС-тердің колхоздарға көмектесіп отыруы қажет деп саналсын.

3. ССРО Мемлекеттік Жоспарлау Комитетіне 1954 және 1955 жылдардың жоспарларында мал қораларын салу үшін колхоздарға сатуға арнап, Орталық тұтынушылар одағына 660 миллион шифер, соның ішінде 1954 жылы —300 миллион және 1955 жылы —360 миллион шифер бөлуді, сонымен қатар ССРО-ның ормансыз аудандары үшін 8,0 миллион текшеметр ағаш, соның ішінде 1954 жылы—4,0 миллион текшеметр және 1955 жылы 4,0 миллион текшеметр ағаш, 4,8 миллион текшеметр тілінген тақтай, соның ішінде 1954 жылы —2,4 миллион текшеметр және 1955 жылы —2,4 миллион текшеметр тілінген тақтай бөлуді қарастыру міндеттелсін.

4. Жергілікті және кооперативтік өнеркәсіп орындарында жергілікті құрылыс материалдарын (кірпіш, черепица, әк) өндіру арттырылып, 1955 жылы бұл материалдарды облыстық атқару комитеттері, өлкелік атқару комитеттері және республикалардың Министрлер Советтері белгілейтін бағалар бойынша колхоздарға сату мынадай мөлшерге жеткізілсін: кірпіш — 2000 миллион дана, черепица —300 миллион дана және әк —700 мың тонна.

Шаруашылыққа қолайлы болған күнде кірпішті, черепицаны және әкті өздерінің күш- құралдарымен жасау колхоздарға ұсынылсын.

5. ССРО Ағаш және қағаз өнеркәсіп министрлігіне комплектілі түрде 4000 стандартты жемшөп сүрлейтін мұнаралар, соның ішінде 1954 жылы —2000 мұнара, соның ішінде сыйымдылығы 250 тонналық 1000 мұнара және сыйымдылығы 150 тонналық 1000 мұнара, 1955 жылы —2000 мұнара, соның ішінде сыйымдылығы 250 тонналық 1500 мұнара және сыйымдылығы 150 тонналық 500 мұнара жасап, колхоздарға сату үшін ССРО Ауыл шаруашылығы және дайындау министрлігіне жеткізіп беру міндеттелсін.

6. Қатынас жолдары министрлігіне ағаш ағызатын өзендерге іргелес облыстарда, өлкелер мен республикаларда сол облыстың, өлкенің және республиканың шеңберінде барлық бағыттарда колхоздар мен совхоздардың құрылыс мұқтаждары үшін ағаш ағызатын жерден және ағаш дайындау пункттерінен ағаш тасуды ұйымдастыру міндеттелсін.

7. ССРО Ауыл шаруашылығы және дайындау министрлігіне колхоздардағы құрылыс жұмыстарында еңбек өнімділігінің үлгі нормалары мен еңбеккүнмен есепталетін бірыңғай ақы мөлшерін, құрылыс жұмысында істейтін колхозшылардың еңбегіне қосымша ақы төлеу тәртібін, сонымен қатар колхоздардың құрылыс бригадалары бригадирлерінің еңбегіне ақы төлеу мөлшерін бекітуге право берілсін.

(Соңы 4-бетте).

ССРО Министрлер Советі мен СОКП Орталық Комитетінде

Елімізде мал шаруашылығын онан әрі өркендету және колхозшылар, жұмысшылар мен қызметшілер шаруашылықтарының мемлекетке мал шаруашылығы өнімдерін міндетті тапсыру нормаларын кеміту шаралары туралы

VII.

Қоғамдық мал шаруашылығын өркендетуге колхозшылардың материалдық ынтасын арттыру туралы

(Соңы).

1. Қоғамдық мал шаруашылығын онан әрі өркендетуге және оның товарлылығын ұлғайтуға колхозшылардың ынталылығын арттыру мақсатымен, колхозшылардың жалпы жиналыстарының ұйғаруы бойынша, мал сатудан және мал шаруашылығының өнімдерін сатудан түсетін ақшадай қаржының шамамен 25 процентін колхозшыларға аванс ретінде беріп отыру колхоздарға ұсынылсын. Жоғарыда көрсетілген ақшадай аванс колхозшыларға қоғамдық шаруашылықта өткен тоқсанда тапқан барлық еңбеккүндерге әрбір тоқсан сайын 15 процентке дейінгі мөлшерде және, оның үстіне, мал шаруашылығы мен жемшөп дайындауда тапқан еңбеккүндерге 10 процентке дейінгі мөлшерде беріліп отырсын, колхозшының мал шаруашылығы мен жемшөп дайындауда тапқан еңбеккүндеріне алатын ақшадай авансы ақшадай табысты біржолата бөлген кезде кемітілмейтін болып белгіленсін.

Мемлекеттік банк, колхоздардың талап етуі бойынша, колхоздардың мал шаруашылығы мен құс шаруашылығынан алатын барлық ақшадай табысының 2. процентке дейінін ағымдағы ерекше счетқа түсіріп отыратын болсын, бұл счеттағы ақшаны колхоздар осы Қаулыға сәйкес тек еңбеккүнге бөлу үшін ғана жұмсай алады.

2. ССРО Ауыл шаруашылығы және дайындау министрлігіне мал шаруашылығы өнімдерінің жеке түрлерін алғаны және малды аман сақтағаны үшін еңбеккүн есебімен төленетін ақы мөлшерін, сонымен қатар мал фермаларында өнімді малды жеке колхозшыларға бекітіп берудің үлгі нормаларын бекітуге право берілсін

3. Төл өсіру, ересек малды сақтау және мал шаруашылығының өнімділігін арттыру жөніндегі тапсырмаларды асыра орындағаны үшін қосымша ақы төлеудің қазіргі мөлшері мен тәртібі сақталсын, мал шаруашылығы өнімдерін арттырып, малды аман сақтағаны үшін колхозшыларға қосымша ақының мезгілінде берілуі қамтамасыз етілсін. Қоғамдық мал шаруашылығының өнімділігін арттырғаны үшін колхозшыларға берілетін қосымша ақының 50 проценті колхоз өнімінің мал қыстату кезінде мал мен құстың тиісті түрі бойынша тапқан еңбеккүндерінің 5 процентінен 10 процентіне дейінгі мөлшерде.

Колхоздардың председательдеріне және олардың мал шаруашылығын басқаратын орынбасарларына, фермалардың меңгерушілеріне, мал шаруашылығының меңгерушілеріне, басқа жұмыстан бос бригадирлерге және мамандарға малды аман сақтағаны үшін, мал мен құсты күтетін қызметкерлерге белгіленген мөлшерде, бүкіл ферма бойынша тұтас алғанда жоғарыда көрсетілген көрсеткіштерге жеткен күнде, еңбеккүн есептелсін;

в) шопандар мен бақташылар тиісті өндіріс киімдерімен және аяқкиіммен қамтамасыз етілсін.

6. Сиыр санын көбейту және мемлекетке міндетті түрде сүт тапсыру, МТС-тің жұмысы үшін заттай ақы төлеу және договорлар бойынша өнім сату жөніндегі жоспарды орындаған, немесе қойдың санын көбейту және міндетті түрде мемлекетке жүн тапсыру, МТС-тің жұмысы үшін заттай ақы төлеу және договорлар бойынша өнім сату жөніндегі жоспарды орындаған, немесе сиыр малы мен шошқа санын көбейту және міндетті түрде мемлекетке ет тапсыру, МТС-тің жұмысы үшін заттай ақы төлеу және договорлар бойынша өнім сату жөніндегі жоспарды орындаған колхозда мемлекетке өнім тапсыру үшін колхоз үйлері үшін белгіленген нормалары келесі жылы тиісінше сүт немесе жүн, немесе ет бойынша 10 процент кемітілетін болып белгіленсін.

ССРО Министрлер Советі мен БК(б)П Орталық Комитетінің 1949 жылғы 18 апрельдегі № 1511 Қаулысының 4-пункті және ССРО Министрлер Советінің 1951 жылғы 11 июньдегі № 1945 Қаулысының 10-пункті күшін жойды деп саналсын.

7. Мал шаруашылығын өркендетуде жоғары көрсеткіштерге жету үшін колхоздарды ынталандыру мақсатымен, өнімді мал мен құстың және өнім малының барлық түліктерінің санын көбейту жөніндегі жылдық жоспарды жақсы орындағаны үшін, мал мен құсты аман сақтау жөніндегі көрсеткіштері жоғары болып, мал шаруашылығының өнімділігін арттыру жө-

дағы өнімді мал мен құстың саны кемінде мынадай мөлшерге жеткізілсін:

(мың бас)

	ССРО Совхоздар министрлігі, ССРО Ауыл шаруашылығы және дайындау министрлігі	ССРО Азық-түлік товарлар өнеркәсіп министрлігі
Сауын сиыр	1180	92
Сиыр малы	3490	265
Қой мен ешкі	11900	110
Шошқа	3200	285
Ересек құс	5890	650

б) 1953 жылғы 1 октябрьден 1954 жылғы 1 октябрьге дейін ССРО Совхоздар министрлігінің совхоздарында бір сиырдан кемінде 2730 килограмм және ССРО Азық-түлік товарлар өнеркәсіп министрлігінің совхоздарында — кемінде 3150 килограмм сүт сауу жөнінде тапсырма белгіленсін;

в) 1954 жылы ССРО Совхоздар министрлігінің совхоздарында 550 мың сиыр малын және 4000 мың шошқа семіртіп, бордақылау қамтамасыз етілсін;

г) 1954 жылы ССРО Совхоздар министрлігі мен ССРО Ауыл шаруашылығы және дайындау министрлігінің совхоздарында пішен дайындау 12180 мың тоннаға және құнарлы жемшөп дайындау 11600 мың тоннаға, ССРО Азық-түлік товарлар өнеркәсіп министрлігінің совхоздарында— пішен 1600 мың тоннаға және құнарлы жемшөп 1160 мың тоннаға жеткізілсін.

2. 1955 жылдың аяғында совхоздарда жемшөптік тамыр жемістілер, сүрленетін және жемшөптік бақша дақылдарын егу, қатараралықтарын баптау жұмыстарын механикаландыру дәрежесі 80—95 процентке дейін, Украин ССР, Солтүстік Кавказ және Орталық-қаратопырақты облыстар аудандарында сүрленетін жүгері мен күнбағысты шаршы-ұялы әдіспен себу және қатараралықтарын баптау жөнінде 80—95 процентке дейін және басқа аудандарда 70—80 процентке дейін; шөп шабу, жинау және маялау жөнінде, 85—100 процентке дейін, жемшөп сүрлеу жөнінде 85—100 процентке дейін, егінді комбайнмен жинағаннан кейін сабан жинап, маялау жөнінде —90 процентке дейін жеткізілсін.

3. Совхоздардың мал фермаларында еңбекті көп тілейтін жұмыстарды механикаландыру жоспары 1954—1955 жылдарға мынадай болып белгіленсін:

(мың бас)

сов- ми- гі, Ауыл шылы- не да- ми- гі | Азық- товар- еркә- нис-

Қиыр Шығыстың, Оңтүстік Қазақстанның және Орта Азияның совхоздарына, ССРО Совхоздар министрлігінің наряды бойынша 3 мың адам құрылыс жұмысшыларын, соның ішінде 1200 балта шеберлерін, 500 ағаш ұсталарын, 1000 кірпіш қалаушылар және 300 штукатурлар жіберу міндеттелсін.

ССРО Мемлекеттік Жоспарлау Комитеті 1954 жылдың жоспарында осы көрсетілген жұмысшыларды совхоздарға жіберуді қарастыратын болсын.

7. ССРО Совхоздар министрлігінің бірқатар совхоздарында бұзауды енесімен бірге ұстайтын, артта қалған системаның қолданылуы және сауын сиырдың барлығы бірдей сауылмайтындығы теріс деп танылсын.

ССРО Совхоздар министрлігіне ет өндіру бағытындағы совхоздарды ет-сүт өндіру немесе қой өсіру бағытына көшіру туралы бір ай мерзім ішінде ССРО Министрлер Советіне ұсыныстар тапсыру міндеттелсін.

8. Ірі қалалар мен өнеркәсіп орталықтарының төңірегіне орналасқан совхоздардың мемлекетке ет тапсыру жоспарын орындау есебіне үш аптадан екі айға дейінгі еркек бұзауды тапсыруына право берілсін.

9. Совхоздар мен жылқы заводтарының жемдік дақылдары мен жүгері егісінің бүкіл өнімі тұқым қорларын құйғаннан кейін белгіленген нормалар бойынша малдың азығына пайдаланылатын болып белгіленсін.

Жеке совхоздарда жемдік астықтың артылып қалғандары, тиісінше, ССРО Совхоздар министрлігінің, ССРО Ауыл шаруашылығы және дайындау министрлігінің және ССРО Азық-түлік товарлар өнеркәсіп министрлігінің нарядтары бойынша облысаралық немесе облыс ішіндегі астық айырбастайтын қордан совхоздарға беру үшін осы қорға арнап, Заготзерно пункттеріне өткізілуге тиіс.

Совхоздар мен жылқы заводтарының айырбас ретінде тапсырған азық-түлік, бұршақ және жарма дақылдарының орнына оларға мал азығы үшін жемдік дәнді дақылдар берілсін.

10. Мал шаруашылығының өнімдерін мемлекетке тапсырудың орталықтан берілген жоспарлары жоқ совхоздар мен көмекші шаруашылықтардың тапсыратын мал шаруашылығы өнімдеріне осы Қаулымен белгіленген сатып алу бағалары бойынша ақша төленсін.

11. Мал санын көбейтуге, оның өнімділігін арттыруға, малды аман сақтауға және мал шаруашылығының өнімін мемлекетке тапсыру жоспарларын орындауға

Құрылыстардың өзіндік құны кемітілсін

Жол құрылысының Петропавл темір жол бөлімшесінің құрылыс участогінде еңбек ұйымдастыру ісі өз дәрежесінде болмай келеді. Мұнда құрылыс жұмыстары мезгілімен атқарылмайды. Құрылыс жұмыстарының сапасы төмен, өзіндік құны қымбат. Бұл құрылыс участогі салған немесе жөндеген тұрғын үйлер көп ретте қайтадан жабдықталады. Мұндай кемшіліктер Петропавл құрылыс участогінде, әсіресе, өткен жылы көп кездесті.

Құрылыс участогінің техникалық бөлімінде өткен жылы жасалған акт осы күнге дейін сақтаулы. Онда участоктің паровозшылар үшін салынған бір бөлмелі 30 үйдің шала жабдықталып, көптеген ақаулармен пайдалануға берілгені айтылған. Әсіресе, ол үйлердің көпшілігінің ішсырты дұрыс жабдықталмаған және сыланбаған. Арнаулы комиссия жасаған бұл актіде аталған үйлерді қайтадан жабдықтау үшін жұмсалған қаржыдан тыс 85—90 мың сом қаржы қажет екені айтылған.

Міне, жаз өтіп барады. Акт техникалық участоктің бөлімінде сол күйінде сақтаулы жатыр. Паровозшылардың үйлерінде жіберілген ақаулар осы күнге дейін түзетілген жоқ. Рас, участоктегілер ол үйлерді қайтадан жабдықтаудан бастартпайды. Жөндейміз деп талай рет уәде де берді. Бірақ, олар уәде берумен ғана іст тындырып, машинистердің үйлерін жөндеуді қолға алмай, кешіктірумен келеді.

Участок құрылыс материалдарын ұқыпсыз жұмсаудан, салынған үйлерде көп ақаулар жіберіп, оларды қайтадан салып, жабдықтаудан көп зиян көрді.

Құрылыс участогінің (бастығы Солянов жолдас) басшылары өткен жылдың бұл кемшіліктерінен биыл ешбір қорытынды шығармады деп айтуға болмайды. Еңбек ұйымдастыру ісін жақсарту жөнінде участокте біраз жұмыстар істелді. Ең алдымен құрылыс материалдарын есепке алу, сақтау және оны жұмсау ісі тәртіпке келтірілді. Ағаш, кірпіш, цемент, әк сияқты негізгі құрылыс материалдары арнаулы орындарда сақталып, дұрыс жұмсалатын болды. Құрылыс материалдарын сақтайтын жаңадан екі қойма салынды. Бұл құрылыс материалдарын бүлдірмей және оларды талан- таражға түсірмей бір жерден жұмсауға мүмкіндік беруде.

Құрылыс материалдары —құрылыс жұмыстарының негізі екені белгілі. Қаржының көбі де осы құрылыс материалдарына кетеді. Олай болса, құрылыс материалдарының сапалы болуы, олардың дұрыс жұмсалуы құрылыс жұмыстарының өзіндік құнын кемітудің басты шарттарының бірі болып саналады. Бірақ, Петропавл құрылыс участогінің алып жүрген құрылыс материалдарының сапасы төмен және олардың бағасы жоспардағыдан едәуір қымбат болып жүр. Участоктің Ялуторовскіден алатын құрылыс ағаштары, Есілкөлден алатын құрылысқа арналған кірпіштері нақ осындай. Алайда, участок басшылары құрылыс материалдарының сапасын жақсарту, оның өзіндік құнын кеміту жөнінде тиісті қамқорлық жасамай келеді.

Еңбек өнімділігін арттыру — құрылыс жұмыстарының өзіндік құнын кемітудің негізгі резерві болып табылады. Солай бола тұрса да, участокте еңбек ұйымдастыру ісі әлі де төмен. Құрылысшылардың едәуірі тағайындалып берілген тапсырмаларын орындай алмайды. Оның себебі — участокте жұмысшылардың еңбегі дұрыс ұйымдастырылмаған, олардың өнімді жұмыс істеуіне қажетті жағдайлар жасалмаған.

Еңбекті көп керек ететін жұмыстарды механикаландыру ісі мүлде нашар. Участокте жер қазу жұмыстарының көлемі үлкен. Мұнда жылына орта есеппен 40 мың шаршыметр көлемінде жер қазылады. Бірақ, осы жұмыстарды атқаратын бірде-бір механизм, бірде-бір экскаватор жоқ. Құрылыс материалдарын түсіру, әсіресе, цемент, әк, тас және басқа материалдарды түсіру жұмыстары қолмен атқарылады. Оның үстіне қолда бар механизмдер мен құрал- жабдықтар нашар пайдаланылады. Мұның бәрі құрылыс жұмыстарына қаржының көп жұмсалып, құрылыс жұмыстарының өзіндік құнының шамадан тыс жоғарлауына әкеліп соғып отыр.

Құрылыс жұмыстарының өзіндік құнын кемітуде жұмысшылардың мамандығын арттырудың маңызы ерекше зор. Бірақ, участокте құрылысшылардың, тіпті мастерлердің көпшілігінің арнаулы және жалпы техникалық білімі жоқ. Міне, сондықтан да олар күнбе-күнгі жұмыста көп ақау, қате жібереді. Ал, мұның өзі құрылыс жұмыстарының түсер құнын көп арттырады. Бұған ең алдымен участок басшылары кінәлі. Олар жұмысшылардың және инженерлер мен техниктердің білімін көтеру, мамандығын арттыру жөніндегі оқуын әлі күнге ұйымдастыра алмай келеді.

Құрылыс жұмыстарының сапасын жақсарту, олардың өзіндік құнын кеміту — құрылысшылар коллективінің аса маңызды міндеті. Бұл міндетті Петропавл құрылыс участогі коллективінің ойдағыдай жүзеге асыруына толық мүмкіншілігі бар. Жол құрылысының Петропавл құрылыс участогі коллективінің бастығы Солянов, бас инженері Воробьев жолдастар құрылыс жұмыстарына тыңғылықты басшылық жасап ,еңбек өнімділігін еселеп арттыруға, қандай ғана болсын ақауға жол бермеуге, сөйтіп, жұмыс жоспарын мінсіз орындауға, құрылыс жұмыстарының өзіндік құнын кемітуге жетісуге тиіс. ССРО Жоғарғы Советі V сессиясының қарарларын мінсіз жүзеге асыру мүддесі құрылыс жұмысшыларынан кәзір, міне, осыны талап етеді.

Б. ОСПАНОВ.

Рационализаторлық ұсыныстар көбеюде

рын орындағанға дейін және 50 проценті —орындағаннан кейін берілетін болып белгіленсін. Малдың төлін сақтап, аман өсіргені үшін қосымша ақы колхоздың мал санын көбейту жөніндегі жоспарды орындағанына және колхоздың мемлекетке ет тапсыруды орындағанына қарамастан беріліп отырсын.

ССРО Ауыл шаруашылығы және дайындау министрлігіне жемшөп әзірлеу жұмыстарында және мал фермаларындағы еңбекті көп тілейтін жұмыстарды механикаландыратын установкаларда істейтін колхозшыларға қосымша ақы беру тәртібі туралы бір ай мерзім ішінде ССРО Министрлер Советіне ұсыныс енгізу тапсырылсын.

Колхозшылардың тілегі бойынша, оларға қосымша ақы ретінде берілетін мал шаруашылығы өнімдерінің орнына, колхоздың колхоз саудасы бойынша сататын мал шаруашылығы өнімдерінің орташа құнына сүйене отырып, өнімнің басқа түрлерін беру немесе қосымша ақыны ақшадай төлеу колхоздарға ұсынылсын.

4. Шошқаны бордақылағаны үшін шошқа фермаларының қызметкерлеріне қосымша ақы төлеудің қазіргі тәртібін ішінара өзгерту ретінде, шошқа өсірушілерге осы қосымша ақы колхоз ет орнына тапсырған және басқа мақсаттарға жұмсаған барлық бордақыланған шошқалар үшін берілетін болып белгіленсін.

5. Колхоздарға мыналар ұсынылсын:

а) колхоздардың ферма меңгерушілеріне, мал шаруашылығын меңгерушілеріне; мамандарға, колхоз председательдеріне, олардың мал шаруашылығын басқаратын орынбасарларына сиыр санын көбейту жөніндегі жоспарды орындағаны үшін олардың әрқайсысына бір жылдың ішінде сиыр малы жөніндегі көрсеткіштер үшін есептелген еңбеккүндерінің 5 процентіне дейін және сиыр санын көбейту жоспарын асыра орындаған әрбір проценті үшін еңбеккүндерінің бір процентіне дейін қосымша еңбеккүн есептелсін;

б) мал қыстату аяқталысымен мал шаруашылығы қызметкерлеріне, олардың әрқайсысына бекітіліп берілген малды аман сақтағаны үшін мынадай қосымша еңбеккүн есептелсін:

өткен қыста барлық малды, сонымен қатар құсты толық аман сақтағаны үшін —қызметкерлердің әрқайсысының мал қыстату кезінде мал мен құстың тиісті түрі бойынша тапқан еңбеккүндерінің 10 процентінен 20 процентіне дейінгі мөлшерде;

өткен қыста өнімді ересек мал мен 1 жастан асқан төлдің кемінде 97 процентін және 1 жасқа дейінгі төлдің кемінде 95 процентін аман сақтағаны үшін, ал құс фермаларының қызметкерлеріне құстың кемінде 95 процентін аман сақтағаны үшін — қызметкерлердің әрқайсысы-

ғы өнімдерін мемлекетке тапсыру жөніндегі міндеттемелерді орындаған күнде, мал қораларын салу жоспарын орындап, мал мен құсты жемшөппен қажетті мөлшерде толық қамтамасыз еткен күнде — колхозға мемлекеттік сыйлық — бір жүк автомашина немесе жеңіл автомашина берілетін болып белгіленсін.

Колхоздарға сыйлықтар беру ССРО Ауыл шаруашылығы және дайындау министрлігінің бұйрықтары бойынша, облыстық атқару комитеттерінің, өлкелік атқару комитеттерінің және республикалардың Министрлер Советтерінің ұсыныстары бойынша берілетін болсын.

ССРО Мемлекеттік Жоспарлау Комитетіне 1954—1956 жылдары ССРО Ауыл шаруашылығы және дайындау министрлігіне жыл сайын 2500 жүк автомобилін және ГАЗ-69 маркалы 2500 жеңіл автомобильдер бөлуді көздеу, ал ССРО Финанс министрлігіне 1954—1956 жылдары колхоздарға сыйлыққа беру үшін бөлінетін автомобильдердің құнын төлеуге қаржы бөлуді көздеу міндеттелсін.

8. Колхоздарға мыналар ұсынылсын:

а) шөп шабу және сабан жыйнау кезінде колхозшыларға, машина-трактор, машина-малшаруашылық және басқа арнаулы станциялардың трактор бригадаларының қызметкерлеріне шөп шабу мен сабан дайындауда тапқан еңбеккүндері бойынша дайындалған, есепке алынған және колхоз басқармасы қабылдаған пішен мен сабанның жалпы көлемінен 10 процентке дейін ,ал табиғи шабындықтың екінші рет шабылғанынан 20 процент аванс берілсін; шөп дайындау жоспарын орындаған колхоздарда жоспардан тыс дайындалған пішеннің 30 проценті еңбеккүнге берілсін. Мұның үстіне жемшөп дайындау кезінде барлық колхозшыларға жыл басынан бері тапқан еңбеккүндеріне аванс ретінде дайындалған пішеннің жалпы көлемінен 5 процентке дейін және дайындалып, маяланған сабанның 10 процентіне дейін аванс берілсін. Жемшөпті еңбеккүнге ақырғы рет бөлу жұмысы жемшөп дайындау аяқталып, мемлекетке пішен тапсыру жоспары орындалып, қоғамдық мал жемшөппен қамтамасыз етілгеннен кейін жүргізілсін. Ауылшаруашылық жұмыстарының өткен кезеңінде дәлелсіз себептермен еңбеккүн минимумын орындамаған колхозшыларға аванс ретінде жай шөп берілмесін;

б) колхозшыларға мал бағу үшін жайылым берілсін, қажет болған жағдайда дайындалған жемшөпті тасу үшін транспортпен көмек көрсетілсін.

Жергілікті совет және ауылшаруашылық органдары колхозшылардың мемлекеттік жер қорындағы, ормандардағы, жолдар мен каналдар бойындағы, шабындық участоктердің шөбін шабуына мүмкіндік беретін болсын.

	1954 ж.	1955 ж.	1954 ж.	1955 ж.
Сиырды автомат пен суару	120	140	20	30
Сиырды механизммен сауу	140	150	23	25
Ферма ішіндегі транспорт	150	170	40	60
Сиыр малын азықтандыратын жемшөп цехтары және шошқаны азықтандыратын жемшөп кухнялары	140	150	25	30
Қойды механизммен қырқу	9000	10000	—	—

4. ССРО Совхоздар министрлігі мен ССРО Ауыл шаруашылығы және дайындау министрлігіне, ССРО Азық-түлік товарлар өнеркәсіп министрлігіне, облыстардың, өлкелердің және республикалардың совет органдарына мыналар міндеттелсін:

а) совхоздарда малдың жақсы қоралармен және фермалардың сумен жабдықталуы, жемшөп сүрлейтін құрылыстар мен жемшөпті малға беруге механизммен әзірлейтін үйлер салу қамтамасыз етілсін, бұл үшін 1954 жылы ССРО Совхоздар министрлігі мен ССРО Ауыл шаруашылығы және дайындау министрлігінің совхоздарында 350 мың сиыр малына, 300 мың шошқаға, 1800 мың қойға, 1380 мың құсқа мал қоралары мен басқа үйлер және құрылыстар, сыйымдылығы 480 мың тонналық жемшөп сүрлейтін құрылыстар салынсын, 300 бөгет пен тоған жасалсын, 3750 шахталық құдық, 500 бұрғы құдық қазылсын, 300 су проводы орнатылсын; ССРО Азық-түлік товарлар өнеркәсіп министрлігінің совхоздарында 30 мың сиыр малына, 40 мың шошқаға, 10 мың қойға, 100 мың құсқа қоралар, сыйымдылығы 30 мың тонналық жемшөп сүрлейтін құрылыстар салынсын, 30 бөгет пен тоған жасалсын, 200 шахталық құдық, 70 бұрғы құдық қазылсын және 100 су проводы орнатылсын;

в) совхоздар жергілікті құрылыс материалдарымен, көбінесе мемлекеттік және жергілікті өнеркәсіп пен кәсіпшілік кооперациясының кәсіпорындары өндіретін материалдар есебінен, облыстық атқару комитеттері, өлкелік атқару комитеттері және республикалардың Министрлер Советтері бекіткен бағалар бойынша толық қамтамасыз етілсін, бұл құрылыс материалдарының құны совхоздардағы құрылыстың смета-финанс есептеріне енгізілсін

5. ССРО Мемлекеттік Жоспарлау Комитетіне 1954 жылдың жоспарында ормансыз аудандардың совхоздары үшін мал шаруашылығы құрылыстарын салуға әдейі арнап, 0,5 миллион текше метр ағаш және 0,4 миллион текше метр тілінген тақтай бөлуді қарастыру міндеттелсін.

6. ССРО Мәдениет министрлігіне 1954 жылы еңбек резервтерінің мектептерінен

совхоздар жұмысшыларының материалдық ынтасын арттыру мақсатымен, 1954 жылғы 1 январьдан бастап совхоздардың жұмысшыларына жоспардан тыс мал өсіріп, малшаруашылық өнімдерін алғаны үшін қосымша сыйлық беру тәртібі енгізілсін.

12. ССРО Совхоздар министрлігінің, ССРО Ауыл шаруашылығы және дайындау министрлігінің, ССРО Азық-түлік товарлар өнеркәсіп министрлігінің 1954 жылғы 1 январьдан бастап совхоздардың мал шаруашылығында істейтін жұмысшыларына тиісті арнаулы киімді тегін беріп тұруына право берілсін.

13. ССРО Совхоздар министрлігіне 1954—1956 жылдары мына шараларды жүзеге асыру міндеттелсін:

а) совхоздарда тұрғын үйлер, мектептер, ауруханалар, балалар яслилері және басқа мәдени-тұрмыс үйлері салынсын, сөйтіп совхоздарда кадрларды тұрақты ету үшін қажетті тұрғын үй мен мәдени-тұрмыс жағдайлары жасалсын.

б) қажетті мөлшерде стандартты жөндеу мастерскойлары, гараждар, сарайлар, тракторлар мен ауылшаруашылық машиналарын сақтайтын жаппалар мен бетон төселген ашық алаңдар, мұнай қоймалары, запас бөлшектер қоймалары салынсын, сонымен қатар совхоздардың мастерскойлары мен жөндеу кәсіпорындары токарьлық, фрезерлік, металл тескіш станоктармен және жабдықтармен қамтамасыз етілсін.

ССРО Мемлекеттік Жоспарлау Комитеті жылдық жоспарларда ССРО Совхоздар Министрлігіне қажетті мөлшерде қаржы, тракторлар, ауылшаруашылық машиналарын, автомашиналар, материалдар, ағаш пен жабдықтар, сонымен қатар минералдық тыңайтқыштар бөлуді қарастыратын болсын.

* * *

ССРО Министрлер Советі мен СОКП Орталық Комитеті осы Қаулыда алға қойылған міндеттерді ойдағыдай жүзеге асыру, совет және ауылшаруашылық органдарының, колхоздардың, МТС-тер мен совхоздардың мал шаруашылығын өркендету, малға берік жемшөп базасын жасау және мал қораларын салу жөніндегі шараларды жүзеге асыруында партия ұйымдарының ұйымдастыру жұмысын күшейту — партияның облыстық комитеттерінің, өлкелік комитеттерінің, одақтас республикалар компартияларының Орталық Комитеттерінің, аудандық партия комитеттерінің және селодағы бастауыш партия ұйымдарының аса маңызды міндеті деп есептейді. Партия органдары мал шаруашылығы жөніндегі кадрларды іріктеу, даярлау және орналастыру ісін едәуір жақсартуға, жемшөп дайындаумен шұғылданатын фермалар және бригадалар қызметкерлерінің құрамын коммунистермен және комсомолецтермен нығайтуға, осы Қаулыны колхозшыларға, МТС-тер мен совхоздардың қызметкерлеріне кеңінен түсіндіруге, мал санын көбейту, оның өнімділігін арттыру жөніндегі жоспарды ойдағыдай орындау үшін, мал шаруашылығының жалпы және товарлы өнімдерін барынша арттыра беру үшін олардың арасында социалистік жарыс ұйымдастыруға міндетті.

VIII.

Совхоздарда мал шаруашылығын өркендету туралы

1. ССРО Совхоздар министрлігіне, ССРО Ауыл шаруашылығы және дайындау министрлігіне, ССРО Азық-түлік товарлар өнеркәсіп министрлігіне және облыстардың, өлкелердің, республикалардың совет органдарына мынадай міндеттер жүктелсін:

а) 1954 жылғы 1 октябрьге совхоздар-

Қаладағы Киров атындағы заводта рационализаторлар қатары соңғы кезде көбейе түсіп отыр. Жасалған бағалы рационализаторлық ұсыныстар өндірісте кеңінен қолданылуда. Тек осы жылдың өткен 7 айы ішінде ғана өндірісте қолданылған рационализаторлық ұсыныстардан завод 99 мың сом мөлшерінде пайда тапты.

Ал, завод август айында өткендегіден де жақсы көрсеткіштерге жетті. Бұл айда рационализаторлық ұсыныстарды қолданып, еңбек процестерін механикаландыру нәтижесінде заводта 50 мың сом мөлшерінде мемлекет қаржысы үнемделді.

Кәсіпорнында жыл басынан бері 234 рационализаторлық ұсыныс қабылданып, өндіріске енгізілді. Өндіріс жаңашылдарының ішінде В. Проскульников пен О. Сутягин жолдастардың ұсыныстары ерекше бағалы. Әрбір 100 бөлшекке кететін уақытты қысқартуға, материалдарды үнемдеуге, жұмысшылардың еңбегін жеңілдетуге мүмкіншілік берген Проскульников жолдастың рационализаторлық ұсынысынан 23 мың, Сутягин жолдастың ұсынысынан 20 мың сом мемлекет қаржысы үнемделді.

Завод жаңашылдары қол жеткен табыстарға қанағаттанып қоймай, еңбекті жеңілдетудің жаңа әдістерін әлі де іздестіруде.

Е. МЫРЗАХМЕТОВ.

900 жұмысшы оқыйды

Біздің заводтың партия ұйымы жұмысшылардың техникалық, саяси және жалпы білімдерін көтеру мәселесіне ерекше көңіл бөліп отыр.

Быйылғы жылы жұмысшы жастардың кешкі және сырттан оқыйтын мектептеріне 140 жұмысшы түсті. Бұлардан басқа 16 адам техникумдар мен институттарда сырттан оқыйды. Олардың ішінде механикалық техникумның үшінші курсінде оқыйтын токарь Акушев машина жасау институтінде сырттан оқыйтын конструктор Лебедев, технолог Хлистунов сыяқты еңбек озаттары бар.

Завод партия ұйымы жұмысшы жастардың завод жанынан кешкі мектеп ұйымдастыру жөніндегі тілегін қолдады. Осының нәтижесінде өткен жексенбіде завод жанынан 5,6 және 7 кластары бар жұмысшы жастар мектебі ашылды. Қазір мұнда жүзден астам жас жұмысшылар оқыйды.

Бұлардан басқа партия тарихын оқып үйренетін 5 үйірме бар. Бұл үйірмелерде қазір 80 жұмысшы оқыйды. Ал, комсомол оқуы жүйесіндегі 9 үйірме 200-ден астам жастарды оқуға тартып отыр.

Быйылғы жылы біздің заводқа 200-дей жас жұмысшы қабылданды. Сондықтан да біз быйылғы жылы заводта техникалық оқуды жолға қоюды дұрыс деп таптық. 1953—54 оқу жылында заводта мастерлер мектебі, экономикалық білім беру және техминимум курстары жұмыс істейді. Бұларда 350 жұмысшы оқыйды.

Сөйтіп, быйыл біздің заводта 900 жұмысшы кешкі мектептерде, техникумдар мен институттарда, сол сыяқты, саяси үйірмелерде оқыйды.

С. ШАТУНОВ,

Киров атындағы завод партия ұйымының секретары.

ТЕХНИКУМ ОҚУШЫЛАРЫНЫҢ КОЛХОЗДАРҒА КӨМЕГІ

Петропавл ауылшаруашылық техникумының 1—4 курс оқушылары егінді ысырапсыз жыйнап, мемлекетке астық тапсыру жоспарын мерзімінен бұрын орындауда облыс колхоздарына айтарлықтай көмек көрсетті.

Совет ауданының колхоздарында техникумның 176 оқушысы жұмыс істеді. «Борьба за коммунизм» колхозының астық қырманында жұмыс істеген оқушылар Андрющенко, Аюпов, Кузнецова, Мырзахметова және басқалары күндік тапсырмаларын 130—150 проценттен орындады.

Колхоз өндірісіне белсене қатысумен бірге, техникум оқушылары өздерінің жұмыстан бос уақыттарында колхозшылар арасында дауыстап газеттер оқыды, саяси-бұқаралық жұмыстар жүргізді. Мәселен, техникум оқушысы Славко «Борьба за коммунизм» колхозында, комсомолецтер Ғұбайдуллина, Мұқанова, Левченко, Пономарева «Көктерек» колхозында колхозшыларға СОКП Орталық Комитетінің сентябрь Пленумының қаулысын оқып түсіндірді.

Г. ИСАЕВ.

Редактор **Ғ. МҰХАМЕДЖАНОВ.**

Торы ат жоғалды, жасы 10-да. Көрген білгендер болса мына адреске хабарлаңыздар. Петропавл қаласы, милицияның қалалық 1-бөлімі.

* * *

«Друг кооперации» артеліне жұмысшылар КЕРЕК.

Жұмысқа қабылдау тәртібі жөнінде мына адрес бойынша қызмет уақытында артель басқармасына келіп жолығуға болады. Петропавл қаласы, Володаровский көшесі, 84-үй.

КИНОЛАРДА

«УДАРНИК» КИНОТЕАТРЫНДА

«ЖҰЛДЫЗ»

Сеанстар сағат 6-8-10-да басталады.

«ОКТЯБРЬ» КИНОТЕАТРЫНДА

«ГАШЕКТІҢ КҮЛКІЛІ ӘҢГІМЕЛЕРІ»

Сеанстар сағат 6-8-10-да басталады.

УШ 02021. Қазақ ССР Мәдениет министрлігінің Жоғарғы баспасының № 18 баспаханасы. Петропавл қаласы, Ленин көшесі, 21-үй.